

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 korona.

VRDÁKON:
Egy évre 25 korona.
Egy hónap 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
8-haásos petit sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 15 fillér.

Nyitóléc sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 367.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1903.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Stauber József.

Péntek, február 13.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezércikk: Az új püspök.
- A képviselőház ülése.
- Batthyány gróf az örültek közt.
- Az aradi közműhely.
- Papp I. János — püspök.
- A budapesti hadtest mozgósítás előtt.
- Beosztás az új püspökkel.
- Fogház a programbeszéd miatt.
- Alkotmányos élet a templomban.
- Letartóztatott ál-báró.
- Ludovika Antónia hercegnő.
- Tárca: Próba-bábúk.
- Regény-Csarnok: A távollevő. Irta: Montégut Maurice.

Az új püspök.

Arad, február 12

Hosszu, küzdelmes viharok után felvonták az aradi román egyházmegyében a béke fehér lobogóját. A mai napon megjelent püspökválasztás előreláthatólag befejezése lesz annak a fékevesztett belháborúnak, mely keresztültört az egyház falain is és belecsapott hullámözönével a társadalom csendjébe, széttagolva, természetellenes elemekre bontván azt a gyűlölködés választó-vizével.

A ma lefolyt küzdelemben Papp I. János kapta meg a zsinati tagok többségének szavazatát.

A választást megelőző bonyodalmak, az egyházi és politikai egyenetlenségek tömkelege közismert dolgok. S aki némi figyelemmel kísérte a mai döntő ütközet előcsatározásait, az jól tudja, hogy Papp I. János püspöksége nem annak az irányzatnak diadalát jelenti, melynek győzelme

elő rokonszenves bizalommal tekintett a magyar társadalom. Nem. Az új püspököt Mangra Vazul és a tulzók tábora ültette a diszes méltóságba. A püspöki süveg Papp János fején Mangra Vazul erejét, hatalmát hirdeti.

Es a magyar közvélemény mégis megnyugvással fogadja a mai választás eredményét. Sietünk ezt hangsúlyozottan kifejezni mi, kik elől jártunk a Mangra ellen való küzdelemben, s kik Hamsea Agostonnak, a mérsékelt párt jelöltjének óhajtottuk bevovulását a püspöki aulába. De megnyugvással vagyunk a történetek iránt, mert tartozunk ezzel ama tiszteletnek és loyaltásnak, melylyel a román egyház önkormányzatával szemben viseltünk és tartozunk a magyar nemzeti álláspont következetességének, melynek jegye alatt sikeres harcot folytattunk Mangra személye ellen.

Az új püspöknek eddig kevés szerep jutott a nyilvánosság előtt. Azok közé tartozott ő, kik kerültek a dobszót az oltár előtt, s nem járnak adni-venni a politika vásárjába.

Papp I. János sohasem volt exponált ember. Mérsékelt, tárgyilagos egyéniségét mi sem jellemzi jobban, mint az a körülmény, hogy a legutóbbi püspökválasztáson ő volt az egyetlen, akiről hosszu ideig nem tudták, hogy kire adta le szavazatát. Később derült ki, hogy Hamseára szavazott.

Az új püspök érzelmeinél fogva tehát a románok mérsékelt csoportjához tartozik, noha úgy intézte dolgát ebben a táborban is, hogy elvegyült a tömeg közé, s mindig

kerülte a meghurcoltatás és gyanúsítás közepette tülekedő vezérkart.

Papp I. János higgadtságába és egyéniségének bölcs mérsékletébe vetjük el tehát hitünket, hogy bár a választásnapján azok állottak körülötte, kik Mangra Vazul vallják vezérül: ott a püspöki méltóság magaslatán mégsem fog eszközül szolgálni e fanatizmusában elvakult ember kezében.

Az aradi egyházmegyének voltaképpen nagy szüksége volt már egy olyan vezérre, amilyenek mi az új püspököt ismerni véljük. Az előkelőbb egyházi férfiak között nagyon kevesen vannak, kik a párt-harcok zürzavarában megtudták őrizni személyük érintetlenségét, s ezzel együtt azt a tekintélyt, melyet egyházfő a körülötte csoportosult pártok mindegyikétől megkövetelhet.

Amde ez auktoritás csak addig ragyogja körül az új püspököt is, amíg pályafutása, mely most már a nyilvánosságé, következetes folytatása lesz a multnak, s amig bizonyosságot tudunk arra nézve, hogy az elvek terén nem képez nála forduló pontot a mai nap.

Papp I. Jánosnak első és legfőbb feladata az legyen, hogy önállóságát biztosítsa magának. Kiméretlen szigorral le kell ráznia tehát minden illetéktelen befolyást, mely az ő árnyékában érvényesülni kíván. Ne báb, ne eszköz legyen holmi előretörő emberek kezében, de vasmarokkal ragadja meg az egyházmegye gyeplőjét mindjárt püspöksége kezdetén, s ambícióját helyezze belé, hogy mindenki más az ő céljaihoz szolgáljon eszközül.

TÁRCA

Próba-bábúk.

(Franciából.)

A párisi nagy divatkereskedésekben: Worth, Paquin, Redfern üzletében egész sereg szépséges hölgyet lehet látni, akiknek tökéletes természet próbálják a toiletteket. Ezek a divathölgyecskék — manequin a nevük — a jövő divathölgyei. Amint a közmondás szerint minden katona a borjújában hordja a marsallbotot, úgy ezeknek a divatmodelleknek a ridiküljében is ott rejtőzik a divatkirálynő koronája. Belőlük válogatja ki az élet azokat a bájos teremteseket, akik miatt hercegek teszik magukat tönkre s a divatot csinálják a színházak páholyaiban.

Erdekes a látogatás egy ilyen nagy párisi szabóműhelyben. A minap két újságíró bejárta ezeket a helyeket s érdekes dolgokat írtak róluk.

A első szabóműhelynek, a rue de la Paixben és a Vendome-téren vannak. Ott van Paquin híres maisonja is.

— On a manequin-jeinket kívánja látni? — szoltak ott az újságíróhoz. — Tessék csak

átmenni a próbaterembe, éppen valamennyi munkában van. Tizenketten vannak; közülökzt férjénél van. Csodálkozik e fölött? Nos, nem kell azt hinnie tehát, hogy valamennyi rosszon jár. Látja amazt ott a sarokban, abban a szürke ruhában? Az igen tisztességes gyermek s jó családból való. Várjon, majd ide szólítom — Mademoiselle Suzanne!

A csinos arcu, gyönyörű természetű leánya graciózus léptekkel közeledik. A haja arany-szőke és sötétkék nagy szemei, mint két ragyogó ékkő pompáznak tejfehér arcában. Olyan fejmozdulattal köszön, melynek eleganciáját egy hercegnő is megirigyelhetné.

— Ön mindenesetre szereti ezt a mesterséget, kiasszony?

— Természetesen, — feleli mosolyogva, — sokkal kellemesebb, mint egész naphosszat a varrógép fölött görnyedni.

— Es hogyan lett próbabábu?

— Hogyan? Faquin ur adta a tanácsot. Ő fedezte fel, hogy szép a természetem és van bennem némi elegancia.

— Tehát elegánsnak kell lennie?

— Mindenesetre. Ez az üzlethez tartozik.

— És mennyit jövedelmez ez?

— Háromszáz frankot havonta és kétszeri étkezés napjában.

— De csak nem marad egész életén át próbabábu?

— Remélem, — felelte a bájos leány hangos kacajjal. — Néhány év mulva, ha komoly-sággal kiérdemlem a ház becsülését, elárulástónó is lehetek. Ez már nyugodt pozíciót jelent. Ekkor házasságra is lehet már gondolni.

— Valamennyi kisasszony ilyen bölcsen gondolkodik, mint ön?

— Az attól függ... Némelyeknek nagy a szerencsájuk. N. ur üzletéből például egyet valami indiai herceg megszöktetett. Es tavaly Beer ur üzletéből egy orosz herceg lopott el egy kisasszonyt. A szülei házmeistereket voltak, ő maga alig tudott írni olvasni. De szép volt, ó, nagyon szép! A herceg tanárokat fogadott neki, hogy kiműveljék. Ma alig lehetne ráismerni. A herceg nagy birtokot vásárolt a számára. Az okos leány oda helyezte el a szüleit mint gondnokokat. Látja uram, hogy próbabábu is viheti valamire, ha ügyes...

— Nem tartóztatuk tovább a szürke ruhás kisasszonyt, — írja az újságíró. — Könnyed bálintással köszönt és fenséges bájjal visszament a munkájához.

A Vendome-téren, a Veillet atelierben va.

Az a nyilatkozat, melyet az új püspök lapunk egyik munkatársa előtt tett, nem a Mangráék vak szerszámát sejteti Papp I. Jánosban. Nyílt, egyenes, valósággal hazafias tüzzel tett kijelentései ezek egy világosan és önállóan gondolkozó főnek, aki már püspökségének első napján tudatába helyezkedett annak, hogy mint román nemzetiségű magyar püspök és magyar főrendnek fölébe kell emelkednie annak a kicsinyes torzsalkodásnak, és elvtelen gyűlöletnek, mely véges-végig jellemzője maradt Mangra Vazul hazaáruló politikájának.

Szeretettel üdvözljük tehát Papp I. Jánost díszes püspöki méltóságában; és vele marad rokonszenvünk melege mindaddig, míg hű marad azokhoz az elvekhez, melyek multjának tisztaságában gyökereznek, s melyeknek ma lapunk utján hangos szóval, a nyilvánosságnak szánva is kifejezést adott.

**

A képviselőház ülése.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, február 12.

A tegnap megkezdett technikai obstrukció ma, egyelőre legalább, véget ért. Beöthy Akos indítványára szavaztak névszerint az ülés elején és miután a függetlenségipárt csekély számban volt jelen, a szabadelvű párt pedig nagy erővel vonult fel, tehát nagy többséggel vetették el az indítványt.

Azután Hellebronth Géza Ugron-párti folytatta az obstrukciót szónoki téren. Erősen tagadta, hogy obstruálna, de egy órákor még szünetet kért és azután beszédét néhány híve részvétele mellett folytatta.

A karzat, mint most mindennap, zsufolásig megtelt ismét és a hölgyek körül képviselők teljesítve a cicerone tisztét mutattak ujjal hazánk politikai nagyságaira, akik között ma az elsők között van Gabányi Miklós, a volt diószadi jegyző, aki a nagyság átkait elszánt buzgalommal viseli, és a gyermekversikét így variálja: „Minden napra egy vicceske, mindennapra sok versike“. Mert a közbeszólásai is rimekben végződnek.

Interpelláció van mindennap. Ma is volt kettő, holnap is lesz. Így akarják a három órás üléseket megkönnyíteni az obstruáló kurucok.

Részletes tudósításunk itt következik:

gyunk. Ennek az üzletnek az egyik különlegessége a decolletage.

A szalonokban a mannequinek trónolnak kivágott estélyi toillettekben. Hercegnőknek tarthatná őket az ember. De ha közelebb nézzük, minden ruhán egy kartonlapocska csügg.

Itt is a legnagyobb szivességgel ad az intézet vezetője felvilágosításokat.

— Ez a gesztenyebarna kisasszony egykor szaladóleány volt. Ah, látom, ön nem ismeri a mi üzleti nyelvünket. A szaladóleány a női írás, akit a vevőkhöz küldözgetünk. Ma ő egyike a legszebb mannequineknek.

— Es ez a szőke?

— Feltűnt önnek? Ugy-e bár, bámulatos szépség? Nézze csak azokat az ártatlan szemeket. Valóságos Ophelia...

— Aki azonban nem fogja magát a folyóba ölni.

— Ki tudja? Nem egy tragédiát élünk már mi itt át.

Mialatt a hölgy így beszél, egy fejedelmi természetű leány szalad át a termen. Bámulatos szép arc, nagy kék szemekkel, amelyeknek a pillái korommal vannak befestve. A kezei vaskítóan fehérek, a körmei rózsásak. Tetőtől talpig csipkékben és mousselinbe van öltözve.

— Szintén mannequin, madame? Es az a brilláns a hajában? Csak nem valódi?

— 4000 frankot ér. Oh, ez a leány nagyon

(Névszerinti szavazás.)

Elnök: Tallián Béla, alelnök.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán miniszterelnök, báró Fejérváry Géza, Plósz Sándor, és Cseh Ervin miniszterek.

Elnök fél 11-kor nyitja meg az ülést és jelenti, hogy Sebess Dénes sürgős interpellációt kíván előterjeszteni a krusedoli látogatás ügyében.

Ezután rátér a Ház a napirendre. Következik a névszerinti szavazás Beöthy Akos ama indítványára vonatkozóan, mely szerint az ülésnek egy órával való meghosszabbításáról szóló miniszterelnöki indítvány fölött a mai ülés döntsön e, miután a tegnapi esti szavazás a Házszabályok értelmében nem tekinthető megtörténtnek.

A szavazás megkezdése előtt az elnök öt percre felfüggeszti az ülést.

Szünet után kisorsolják, hogy a szavazás U betűvel kezdődik.

— Unalmas! — kiáltották a jobboldal betűviccelői.

— Ugy kell nektek! — kiáltották vissza a baloldalról.

Most aztán hozzáfogtak a szavazáshoz, mely a hagyományos lassúsággal pergett le. Incidens is volt. Az ellenzéknek ugyanis igen-nel, a kormánypártnak nem-mel kellett szavaznia. Hentaller elszólta magát, és igen helyett a megszokott nem-mel szavazott. Persze nagy derűtlenség lett erre s a jobboldal éljenzett is.

Eféle tévedés egyébként az elnökkel Tallián Bélával is megesett. Ő is hozzá van szokva, hogy az igen-ek legyenek többségben, azért kihirdetvén a szavazás eredményét, önkéntelenül elszólta magát:

— Igen-nel szavazott 151 képviselő, nem-mel 48. Azaz pardon...

S rögtön kijavította enunciacióját az elnök:

— Igen-nel szavazott 48, nem-mel 151, nem szavazott 246. A Beöthy indítványát tehát 103 szótöbbséggel elvetették.

(A katonai javaslatok.)

Következett a katonai vita folytatása.

Hellebronth Géza: Nincs olyan veszedelmes sáskajárás, amely annyi kárt tehetne, mint azok a katonai tulkapások és követelmények, a melyek hűség ügyvivője és képviselője a honvédelmi miniszter.

Kubik Béla: A fősáska! (Derűtlenség.)

Hellebronth: A katonaságnál mindenféle olyast követelnek, amely nem felel meg a magyar nemzeti szellemnek. A magyar katonának futkosni, hason csuszni és német versikéket kell szavalni a Gotterhalte hangjai mellett. (Derűtlenség.) Szól ezután a magyar nép nyomoráról, amelylyel szerinte a kormány nem tördök.

Fejérváry Géza báró honvédelmi miniszter: Dehogy nem!

Zboray Miklós: Tessék, már megint közbeszól. (Derűtlenség.)

Hellebronth: A kormányelnök szomorú szilveszter estét rendezett a nemzetnek, amikor a kiegyezést kiereszkolta. Azt mondta a miniszterelnök újévi beszédében, hogy nincs győző és legyőzött. Dehogy nincs! Van legyőzött: a magyar nemzet. Utal a bécsi lapokra. Ismét Ausztria viszi el nemzeti jövendelmünket.

Elmondja ezután, hogy Szirma-Bessenyőről sokan ki akartak vándorolni Amerikába, de előbb a templomba mentek imádkozni a szerencsésért.

Fejérváry miniszter: Korhelykedni mentek! (Óriási zaj az ellenzéken.)

Gabányi: Utasítsák rendre!

Elnök csendet kér

Gabányi: Engem rögtön rendutasítanak, ha közbeszól. Utasítsák rendre a minisztert is!

Zboray: Ez nem járja! Ez visszaélés a Ház türelmével! (Folytonos zaj.)

Elnök: Mindakét oldalról szólnak közbe. Fölkéri a Házat mindakét oldalon, hogy engedjék a szónokot nyugodtan beszélni. (Zaj.)

Zboray: A miniszter mindig a papokat üti!

Hellebronth: Ha nem haragszik meg a miniszter ur, mondana valamit.

Fejérváry: Jó gyomrom van. (Derűtlenség.)

Hellebronth: Tegye hát le két évre az uniformist.

Fejérváry: Nincs rajtam.

Hellebronth: Menjen a miniszter egy időre bankkönyvelőnek, meg fog ijedni, mekkora a váltóforgalom. Ez a szegény nép nyomorát bizonyítja. A javaslatot nem fogadja el, hanem határozati javaslatot nyújt be, amely szerint a kormány vegye le a napirendről a jelen javaslatot és terjesszen be a nemzet követelményének megfelelő új általános véderőjavaslatot. Ezt a határozati javaslatot nem obstruálás céljából terjeszti be, hanem azért, mert arra nagy szükség van és azért azt behatóan fogja megindokolni. Minthogy pedig ez még sok időt fog igénybe venni, szünetet kér. (Derűtlenség.)

Elnök az ülést felfüggeszti.

(Szünet után.)

Hellebronth folytatja beszédét.

Felkiáltások: Nincs miniszter!

Fejérváry belép. (Eljenzés jobbról.)

Hellebronth a véderőprovizóriumok helyett állandóbb véderőtörvényt kíván.

Daniel Gábor elnök Hellebronth beszéde után Bauer Antal összeférhetetlensége ügyében a kisorsolást holnap délután 2 órára tűzi ki.

Kubik Béla kéri a Házat, hogy a kisorsolás egy órára tűzessék ki.

A Ház Thaly, Szederkényi és a miniszterelnök felszólalása után így határozott.

Benedek a „Népszava“ című szociális lap többszöri elkobzása ügyében interpellál.

Széll Kálmán miniszterelnök azzal válaszol, hogy a „Népszava“ elkobzása a fennálló törvény értelmében történt. A munkások sorsa iránt érdeklődik, a hol lehet, támogatja őket, de a jogrendet megsérteni nem engedi.

A választát tudomásul vették.

(A krusedoli látogatás.)

Sebess Dénes a szerb királyi pár látogatása dolgában a következő interpellációt intézi a miniszterelnökhöz:

1. Van-e tudomása a miniszterelnöknek, hogy a szerb királyi párnak Zimonyban, e hónap 11-én történt ünnepélyes fogadtatása alkalmából a horvát bán az osztrák-magyar monarchia határának jelezte Zimonyt s az osztrák-magyar monarchia képviselőjében intézett hozzá beszédet?

2. Minthogy a horvát bán méltóság kizárólag magyar közjogi méltóság és a horvát bán mint ilyen funkcionált a fogadtatásnál: — közjogunk ellen a magyar birodalom mellőzésével mint az osztrák magyar monarchia képviselője jelentkezett.

3. Szándékozik-e a miniszterelnök intézkedni, hogy e közjogellenes és a magyar állam tekintélyét mélyen sértő eljárás orvosoltassék?

Széll Kálmán miniszterelnök az interpellációra azzal felel, hogy a magyar állam szuverenitásán semmi sérelem nem esett; a bánbeszédében benne volt, hogy a magyar szent korona országában üdvözli a szerb királyi párt. Egyébként a látogatás nem közjogi, hanem kegyeleti tény volt.

A választ — Sebes kivételével — tudomásul vették. Az ülés négy órákor végződött.

sikkes! Egy gyűrűje van, amelyik ugyanannyit ér. Mind a kettőt egy barátjától kapta, aki dugzagd ember. Kocsija, lova is van s a legszebb toilletjei.

Mialatt a felügyelő még beszél, az elegáns leány hozzá lép s dacosan így szól:

— Gondolja csak, madame egy lap a tegnapi versenyek alkalmából megint a cocoteok listájába sorozott emgem. Ez már igazán sok!

— Ez onnan van, hogy olyan szép lovai és toilletjei vannak, — feleli madame gunyosan.

— Nem unalmas önnek egész nap ez a munka itt? — kérdezte a szép leánytól az újságíró.

— Unalmas? — felelte a mannequin, a kinek lovai vannak. — Ellenkezőleg. Ez a legkellemesebb szórakozások s egész nap előkelő hölgyekkel érintkezhetik itt az ember. Engem mulattat ez a dolog, ha nem is szorultam rá erre a keresetre.

— De pontosan itt is van a munkánál, kisasszony?

— Nos, ha éppen sokáig voltam souper-n vagy más társaságban, akkor ide üzenek, hogy ne várjanak...

— Tehát éppen úgy, mint a művésznők?

— Mi talán nem vagyunk szintén művésznők? — kérdi a szép leány büszkén kiegyenesedve.

TÁVIRATOK.

A budapesti malmok.

Budapest, február 12. A „Magyar Távirati Iroda“ jelenti: A buzahatáridőüzlet tegnap délutáni forgalmában beállott buzaárhanyatlás arra a híresztelésre vezetendő vissza, hogy a budapesti malmok az üzemüket hetenként két nappal redukálni fogják. Beavatott helyről vett értesülés szerint jelenthetjük, hogy az üzem redukciójára vonatkozólag az érdekelt körökben folynak ugyan tárgyalások, de határozatot még nem hoztak.

A venezuelai kérdés.

London, február 12. Long miniszter, az önkormányzati ügyek hivatalának főnöke Bristolban beszédet mondott, a melyben azt hangoztatta, hogy a venezuelai kérdésben fölmerült nehézségeket tulozzák. A kérdés most gyorsan közeledik a megoldáshoz. A kormány politikai szempontból jónak látta, hogy az angol érdekek megoltalmazásában kezet fogjon Németországgal és Olaszországgal, de másfelől semmit sem tett, ami veszélyeztethetné azt az állandó szilárd barátságot, amely Anglia és Amerika között kifejlődött. A két hatalmasság a legbarátságosabban járt el és az ügyek jövője intézésére nézve abban állapodtak meg, hogy Amerika és Anglia vezető és barátságos szerepet játszszi.

Az aradi közműhely.

(A pótszerződés pontjai.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 12.

Az aradi közműhely régen huzódó ügyet hozta ma napirendre az a bizottság, melyet a közműhely-kérdés vezetésére kiküldött a város.

Miután ez a bizottság legutóbb nem szorosan a közműhely telkének kinasítása, a megváltás és a háramlás kérdéseire terjedt ki, hogy a város és a villamossági társulat között fennálló eredeti szerződés eme pontokra vonatkozó részét megváltoztatva, azokat pótszerződésben állapítsa meg, hanem tovább terjedt ki, a tanács felszólította a bizottságot, hogy lépjen a társulattal újabb érintkezésbe, csupán ezen ügyekre vonatkozólag. Egyben felhívta a tanács a társulatot, hogy kívánalmait illetőleg lépjen kész propozícióval a bizottság elé.

Igy ült össze a mai értekezlet, melyen *Institúris* Kálmán polgármester elnöklése alatt jelen voltak: *Edvi-Ilés* László, *Kiss* Ferenc, *Reisinger* Sándor, *Rainhart* Gyula, *Varjassy* Lajos, *Virágh* Lajos, *Walder* Gyula, továbbá a villamossági társulat részéről: *Zipernovszky* Károly, *Fényes* Dezső és *Schulek* Géza ügyvéd.

A társulat első kívánsága a telek kinasításra vonatkozik. A jelenlegi 2283 négyzetöltnyi telek a vállalat tulajdonát képezi, de ötven év alatt a városra háramlik. Ebből 600 négyzetöltnyi kinasítást kérnek a közműhely számára azzal, hogy ez minden háramlás nélkül a társulaté legyen.

Kérnek továbbá, hogy a városnak a jelen villamossági művekre vonatkozó megváltási joga a közműhely üzembehelyezésétől számított tíz év múlva kezdődjék. Ez azért szükséges, nehogy a város előbb megválthassa a vállalatot s ez esetben a társulat ne tehessen eleget a kereskedelmiügyi miniszterrel szemben, a tőle nyrendő szubvenció fejében fennálló kötelezettségnek, t. i. hogy a közműhely számára tíz évig szolgálatot áramot.

A két ponthoz többen hozzászólottak. *Edvi-Ilés* László nem látja világosan kifejezettnek a megváltás módozatait. Hasonlóképen szól *Institúris* Kálmán polgármester.

A pótszerződést erre, *Varjassy* Lajos hozzájárulása után úgy szövegezik, hogy a város meg-

váltási joga csupán tíz év múlva kezdődik, de a megváltás mindamellett az alapszerződésben megállapított kulcs szerint történik.

Edvi-Ilés László indítványára bevették azt is a pótszerződésbe, hogy az 1905-iki dátumot, mikor a város 1907-re felmondhat a jelen vállalatnak, kell az üzembehelyezés határidejéül kitűzni.

Hosszabb vita indult meg *Edvi-Ilés* László és a társulat képviselői között az iránt, hogy mi történik azon esetben, ha a közműhely üzemét tíz éven belül beszüntetik. Ezt a kérdést azonban elejtették, mert a pótszerződésbe felvételett, hogy az üzem beszüntetése esetén az alapszerződés lép életbe.

Kiss Ferenc szólt fel ezután s hangsúlyozta, hogy az iparosok óhajtják a közműhely létesítését. A különböző nézetek a hosszú halogatás folyamán merültek fel, jórészt tájékoztatatlanságból.

Végül elhatározták, hogy az ülés jegyzőkönyvét a tanács elé terjesztik, mely azután a jogügyi bizottsághoz fogja utalni.

Batthyány gróf az örültek közt.

(Ép elmével az örültek házában.)

Arad, február 12

Megdöböntő hírt jelentenek Budapestről egy fiatal és gazdag magyar arisztokrata, *Batthyány* Ervin gróf sorsáról. Bevitették hozzártartozói egy elme-gyógyintézetbe, noha az ifju gróf teljesen épeszűnek vallja magát. Ezt hangoztatják bizalmas barátai is, akik most a kiszabadításán fáradoznak.

Batthyány Ervin gróf 1877. október 17-én született. Apja, *Ferenc* már régebben meghalt, anyja, néhai *Trefort* Agoston közoktatásügyi miniszter leánya, ma is él. A fiatal mágnás gyermekkorától komoly, magábavonult természetű volt. Mikor főserdült, külföldre ment és nagy utazásokat tett.

Londonban megismerkedett az éleseszű *Krapotkin* Peterrel, a híres orosz forradalmárral, aki beéje oltotta a maga társadalmellenes elveit. Megismerkedett az angol szociális élet vezetőivel is, tagja lett a londoni munkás szociálista szövetségnek. Nemcsak társadalmi, de széleskörű tudományos munkálkodást is fejtett ki. Munkatársa lett angol és később német és francia anarkista és szociálista folyóiratoknak s heveshangú, de egyben nagy képzettségű tanuskodó cikkei nagy feltűnést keltek.

1901-ben hazatért a gróf magyarországra. Oriási vagyon, előkelő pozíció várta itt. Úra lett több nagyterjedelmű zala- és vasvármegyei birtoknak, melyeknek központja Bögöte. Gróf *Batthyány* Ervin azonban nem áhitozott a gazdagságra s visszavonultan élt könyvei között.

Jelenlős fordulat állott be a huszonhat esztendő arisztokrata életében, amikor megismerkedett dr. *Schmitt* Jenővel, az ideális anarkia ismert nevű budapesti prófétájával. *Schmitt* lebeszélte őt arról, hogy a gróf a *Krapotkin* erőszakos elveire esküdjön és sikerült is őt eltéríteni a tett propagandájának hívei közül a maga ártatlan táborába. Gróf *Batthyány* csakhamar a *Schmitt*-féle utópista eszmék harcosa lett és sűrűn eljárt a doktor *Uri-utcai* lakására, továbbá az Akadémia-kávészalon külön helyiségébe, ahol a tudományos alapon álló magyar anarkisták összejöveteleiket tartják.

Miután a gróf át tanulmányozta a *Schmitt* mesterének, gróf *Tolsztoj* Leonak munkáit, teljesen szakított a tör és a bomba emberének, *Krapotkin*nak leveleivel. Belső viszonyba került az orosz forradalmárnak nagy honfitársával, *Tolsztoj*jal. Ennek a benső viszonynak az lett a következménye, hogy gróf *Batthyány* tényleg megakartja valósítani a világhírű orosz gondolkodó eszméit. Mint gazdag földesurnak, ez módjában is volt. Visszament zalamegyei birtokára, hogy *Tolsztoj* mintájára, egyszerű paraszt-életet éljen, a paraszton közt. Ezeknek az életén, sorsán is könnyíteni akart és elhatározta, hogy birtokait, amelyek nagy részben bérletben voltak, maga fogja kezelni.

Megmondotta nyíltan a családjának is, hogy meg fogja valósítani azt a gazdasági teóriát, amelyet *Henri George* „Forschrift und Armuth“ című nagy művében kifejezésre juttatott s hogy testvéri közösségében akar élni a parasztjaival, mint *Tolsztoj* Leó. Ez persze nem tetszett a mágnás családnak. Gróf *Batthyány* Ervint föl vitték Budapestre és bevezették az előkelő társaságba, a kaszinóba és a Park Klubba. Olyan *Ciceronet* adtak melléje, aki mindenképpen fáradozott, hogy a józan életű gróf belemerüljön a nagyváros bőven kínálkozó élvezeteibe, hogy mulasson és elfelejtse azokat a szörnyű államfelforgató eszméket.

De a család terve dugába dőlt. A fiatal gróf utálta a zajos életet és el eltűnt az előkelő társaságból, hogy az ő szegény, szürke tudósait fölkeresse. Miután látták, hogy nem akar megváltozni, a családi tanács úgy találta, hogy a grófnak nincs rendbe az esze. Egy napon bevitték egy budai szanatóriumba. Négy hónapig tengődött ott a gróf. Gondnokság alá is helyezték. Barátai erre közbenjártak az érdekében és fenyegettek, hogy az ügyet nyilvánosság elé viszik. Gróf *Batthyány* Elemérnek, a gróf unokabátyjának és a család doyenjének tanácsára aztán kivették az elme-gyógyító-intézetből.

De a fiatal gróf nem változott. S hogy az esze teljes épségben volt, arra bizonyosság, hogy miután kikerült a szanatóriumból, lefordította magyaryelvűre *Tolsztoj* híres munkáját, amelynek nemrég megjelent német kiadásban „Auf-ruf an die Menschheit“ a címe. Azonkívül sok cikket irt a „Socialist“ című német s több más külföldi lapba.

A régi életmód folytatásának az lett a következménye, hogy gróf *Batthyány* Ervint ismét bevitték az említett budai szanatóriumba. Az esetet erősen titkolják, de a gróf megtalálta a módot reá, hogy barátai megtalálják hirtelen való eltűnésének magyarázatát. Most másodsor is megkezdtek nehéz akciójukat, hogy kiszabadítsák a gróft.

SZINHÁZ ÉS IRODALOM.

A színház műsora:

Péntek: Szerencse, vigjáték. (Páratlan bérlet.)
Szombat: Szerencse, vigjáték. (Páros bérlet.)

* A „Szerencse“ premierje. Holnap kerül bemutatásra *Capus* Alfred legújabb vigjátéka, a „Szerencse“ *Bálint* Dezső fordításában. Az újdonságból d. e. 10 és fél óraker a nyilvános főpróba lesz, melyre a sajtó képviselői is megvannak hívva. *Zilahy* Gyula igazgató az újdonsághoz új díszleteket is csináltatott. A darab fő szereplői *Gazdi* Aranka, *Szilassy* Juliska, *Szabó* Irma, *Zilahy* Gyula, *Ternyei* és *Sarkadi*.

* A nőemancipáció. Évek óta, a mióta *Rontai* Boriska elkerült az aradi színházról, nem adták nálunk ezt a mulatságos darabot, melynek különösen fő nő szereplője számára nyílik sok tér a játékra és a táncra. Ezt a szerepet *Rózsa* Lili játssza, s ő táncolja el a darab kiújult képező huszár-táncot, huszár hadnagyi ruhában. Az uniformis, mely művészettel megszerkesztett színpadi öltözék, *Sugár* József úri szabó üzletében készült.

* A kis fészek. Alig zajlik le az egyik premier, már is készül a társulat egy másikra. *Zilahy* igazgató szorgalmasan tartja már a színpadi próbákat „A kis fészek“-ből a budapesti Vigszínháznak ez óriási sikert aratott bohózatából. A kitűnő bohózat, melyet *Molnár* Ferenc fordított, remélhetőleg Aradon is állandó műsordarabja lesz a színháznak.

* *Zilahyék* Debrecenben. *Zilahy* Gyula és felesége, *Z. Singhoffer* Vilma e hó végén Debrecenbe mennek. Az ottani *Zion*-egylet hívta meg a kitűnő művész-párt, hogy a február 28-án rendezendő hangverseny-estélyén közreműködjenek. *Zilahyék* elfogadták a meghívást és *Zilahy* Gyula szavalattal, felesége énekszámokkal vesz részt a hangversenyen.

* *Simonyi* öbester. A budapesti Nemzeti Színház legközelebbi újdonsága *Martos* Ferenc *Simonyi öbester* című vigjátéka lesz. Az új darab próbái már javában folynak s a bemutatás előadását valószínűleg a jövő hét folyamán tartják meg.

* **Dankó Pista dalai.** Hogy betegsége alatt felmerült költségeit fedezhesse, ötven dalát válogatta össze **Dankó Pista** és ki fogja adni őket még február hó folyamán egy kötetben. **Nádor Kálmán** budapesti dalkiadót bizta meg dalköete kiadásának rendezésével. A kötet ára 4 korona lesz. A megrendelések a bizományoshoz, **Nádor Kálmán** zeneműkiadóhoz IV. Károly körut 8. sz. alá küldendők.

Papp I. János — püspök.

(Az aradi püspökválasztás.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 12.

A **Goldis József** elhalálozásával megüresedett aradi görög keleti román püspöki székre ma tartották meg a második választást. Az első választást, a melyet tavaly, június 12-én tartottak meg és a melyen a többséget **Mangra Vazul** nagyváradai püspöki helynök kapta meg, a király jóváhagyhatónak nem találta, a minek folytán a metropolita új választást rendelt el. Az egyházmegye *tíz hónapig* — **Goldis** tavaly, április 5-én halt meg — volt tehát *püspök nélkül*; a mai választással a püspökség bizonytalan ügye végre eldőlt.

A tegnap este történtek után az eredmény előrelátható volt. A Fehér Keresztben tartott értekezleten harminchárom zsinati tag foglalt állást **Papp I. János** protoszincellus jelöltsége mellett, s három írásban jelentette be csatlakozását. Ez a *harminczhat* ember be is váltotta ígését. A mai választáson **Papp I. János** 36 szavazatot kapott, **Hamsea Agoston** husz szavazata ellen. Egy szavazólap üres volt. Így **Papp I. János** abszolút többséggel püspökké választott.

A választás lefolyásáról a következő tudósítást adjuk:

A nagymise.

Kilenc óra után kezdődött a választást megelőző nagymise, a zsinati tagok maguk meg igen gyéren jöttek a templomba, mely egyuttal a választás színhelyül szolgált. **Rosca Özséb** dr. a választás elnöke és a jelöltek egyike: **Papp I. János** ez időben már a szentélyben tartózkodtak.

Fél tízkor jött be, élénk mozgás között, a másik jelölt: **Hamsea Agoston** arkimandrita. Nem sokkal utána jött a választásnak egy nevezetes szereplője: **Mangra Vazul**, a ki szintén nagy figyelmet keltett. Némelyek úgy vették észre, hogy az első választás óta szakálla erősen megszőrkült.

Ezenközben megkezdődik a mise, a melyet a választás vezetésére kiküldött érseki mandatárius, **Rosca Özséb** dr. protoszincellus szolgált, **Beles János**, **Gurbán Kostantin**, **Miuleszku Pál**, és **Moga Illés** esperesek, **Szucsú Jusztin** dr. és **Botis Tódor** dr. diakonusok segédletével.

A mise alatt a papnevelő énekkara zsolozsmákat énekel **Lugozsán Trifu** tanár dirigálása mellett.

A misének a rendes szertartáson kívül alig van nevezetesebb mozzanata. A mikor az egyházmegye fejéért való imádság között, miután püspöke nincs az egyházmegyének, az érsek metropolita nevét mondják.

Mise közben fél tizenegy felé jön meg **Gáll József** főrendiházi tag **Beles János** kíséretében. Az ősz főrend gyöngékedést eláruló szinben van, a jobboldali ülőhelyek közül az utolsó fülkében foglal helyet. Fekete selyemsipkáját a fejére teszi s prémes kabátját öszszefogva, fázósan huzódik össze.

Kevéssei ezután jön a legifjabb zsinati tag:

dr. Papp János ügyvédjelölt. Csak nemrég választották meg a belényesi esperességben. Nem sokkal több huszonnégy évesnél és már püspököt választ. Sokan gratulálják a megválasztatásáért.

Egy másik **Papp János** is jelen van: a biharmegyei főjegyző, a ki a magyar-csékei országgyűlési mandátumnak jelöltje. Aza **Mangra** párthoz, ez **Hamzsék**hoz tartozik.

Az ujságírók asztalánál, (a hol a magyar ujságírók mellett öt-hat román hírlapíró: az aradi **Tribuna Poporului** több munkatársa, a szebeni **Tribuna és Telegraful Roman**, a lugosi **Drapelul**, a szászvárosi **Libertatea** tudósítója ül) konstataják, hogy a zsinati tagok közül csak kettő hiányzik: **Babes Vince**, aki azonban Aradon van, csak még nem jött a székesegyházba és **Negreán Demeter** belényesi földbirtokos, aki nem jön el. Ugy beszélnek, hogy el akart jönni, de a vasuti állomáson birtelen rosszul lett és nem utazhatott el.

Tizenegy óra felé véget ért a mise, **Rosca** dr. már a szentelt kenyeret is kiosztotta, a mikor utolsónak jött a beteg, öreg **Babes Vince**. Már nagyon gyenge és **Dumitrián** dr. budapesti orvos karján vezet be. Leülteti, azután pokrócot tesz a lába alá, hogy a templom hideg kövezete meg ne ártson az öregnek. Az ősz **Babes** már másodsor hozza meg az áldozatot, hogy beteg léteire lejön Budapestről és **Hamseára** szavaz.

A zsinat megnyitása

Tizenegy óra után véget ért a mise. Az oltár helyére zöld asztalt tesznek, arra két urnát. A misén celebrálók levetik az egyházi ornátust; azok, a kik szerzetesek, csupán a szerzetesi főveget hagyják magukon.

A zöld asztal közepén **Rosca Özséb** dr. ül; tőle jobbra **Hamsea Agoston** arkimandrita, balra **Papp I. János** protoszincellus. **Hamsea** mellett **Csorogár Romulusz**, egy biharmegyei tanfelügyelő, **Papp I. János** mellett **M. ngra Vazul** nagyváradai vikárius foglal helyet. Az asztalnál ülnek még: **Szerb Geraszim** és **Georgia János** esperesek, mint egyházi és **Ardeleán Kornél** dr., **Márta Sándor** dr. és **Popa György** dr. mint világ jegyzők.

Rosca dr. protoszincellus felolvasta megnyitó beszédét. Jelenti, hogy őt érte a kitüntetés, hogy **Metianu János** érsek metropolita megbízásából, mint az egyházfő helyettese, elnökölhet a zsinati ülésen, s felolvassa megbízó levelét. Beszéde elején szokás szerint halálját fejezte ki a királynak (Éljenzés), aki szentesítette a törvényeket, melyek megadják az egyháznak az autonómiát, hogy maguk választhatják püspökeiket. Utalt azután arra, hogy milyen régen üresedésben van az aradi egyházmegye püspöki széke, melynek betöltésére a rendkívüli zsinat van hitatva; az egyházmegye ezuttal kétszer tartott választást a püspöki székre, s *nélkül* hogy az egyház szervezeti szabályzatán sérelem esett volna.

Ohaját fejezi ki, hogy olyan férfiú választassék meg, aki érdemes rá és minden tekintetben megfelel a reá váró nagy és nehéz hivatásnak. Inti a képviselőket, hogy minden befolyástól és érdektől menten, tisztán az egyház érdekét tartásuk szem előtt s higgadtan, jól megfontolva, lelkiismeretük sugallata szerint adják le szavazatukat. Isten áldását kérte s ezzel a zsinatot megnyitottnak jelentette ki. (Éljenzés.)

A választás után **Papp János** dr. a belényesi esperesi kerület új zsinati képviselője ányújtotta az elnöknek megbízó levelét.

Rosca dr. elnök felolvasta ezután a zsinati képviselők névsorát. Kitünt, hogy 60 képviselő közül 59 jelen van, csak az egy **Negreán Demeter** hiányzik, aki betegségével igazolta távollmaradását.

A **Metianu János** érsek metropolita által **Rosca** dr. részére kiállított megbízóleveléhez **Tomics Virgil** szólt hozzá, mert a megbízólevelben az foglaltatik, hogy az elnök a megválasztott püspöktől rögtön kérdezze meg: elvál-

lalja-e a püspökséget? Azt kérdi, mi történik akkor, ha az illető megválasztott nincsen jelen?

Rosca dr. elnök kijelenti, hogy akkor az ő dolga lesz úgy eljárni, ahogy jónak látja.

A Belényesen megválasztott új képviselő **dr. Papp János** igazolása következett ezután. A megbízólevelet és jegyzőkönyveket átadták a verifikáló bizottságnak, amelynek elnöke **Lázár György** ügyvéd, tagjai **Miulescu Pál** esperes, **Paguba Vazul** kir. törvényszéki bíró és **dr. Goldis László** szentszéki titkár.

Mig ez a bizottság visszavonult tanácskozásra, előterjesztették, hogy az összes zsinati költségek (a tagok magándíjai) 1658 koronát tesznek ki, melyből az aradi szentszékhez tartozó zsinati képviselőkre 1030 korona, a nagyváradai szentszékhez tartozókra 628 korona esik. Meghatározták egyenkint, hogy ki mennyit kap és azt is, hogy milyen alpból fedezik a költséget.

Velics Mihály indítványára ezután az elnök mellé a szavazáshoz bizalmi férfiakul **dr. Gáll József** főrendiházi tagot és **dr. Oncu Miklóst**, a „Viktória” vezérigazgatóját választották meg egyhangulag.

Visszatérvén a verifikáló-bizottság, az igazolás tartamán **Rosca** dr. az elnöki széket átadta **Papp I. János** szentszéki elnöknek. **Lázár György**, az igazoló-bizottság elnöke hosszasan jelentette, hogy **dr. Papp János** mandátum rendben van, mire **Papp I. János** elnök a belényesi választást igazoltnak jelentette ki.

E pontnál **Halik Aurél** dr. kérdést intézett **Papp I. János**hoz, hogy ki rendelte el Belényesen a választást.

Papp I. János azt felelte, hogy a választást, elnöki jogánál fogva, ő rendelte el. A zsinat tudomásul vette ezt a választ.

A választás.

A bizalmi férfiak helyet foglaltak az asztalnál, a mire nagy mozgalom között megkezdődött a szavazás. **Rosca** dr. ismertette a szavazás szabályait.

Georgia János esperes, mint zsinati jegyző, olvasta a tagok névsorát, a kik egyenkint járultak az urna elé és cédulákkal szavaztak. Ez körülbelül egy negyedóraig tartott. **Babes Vince** mihelyt beadta szavazatát, orvosa karján eltávozott.

A szavazás befejeztével **Rosca** dr. elnök a szavazólapokat egyik urnából a másikba rakta s hangosan olvasva, hogy 57 szavazat adott be. Kijelentette azt is, hogy ennek folytán 27 szavazat kell az abszolút többséghez s aki azt elnyeri, az megválasztott aradi püspök.

Az izgatottság tetőpontjára hágt, mikor a szavazatokat kezdték olvasni. A két jelölt ekkor visszavonult a szentélybe. A zsinati tagok s a többiek az asztal mellé tódultak, székekre állottak, s úgy lesték az eredményt. Hölgyek is cédulát tartottak kezükben és feszült várakozás között jegyezték a szavazatok számát.

Az első szavazat **Papp I. Jánosé** volt, a mit néhány szetreászka követett. Ezután a szavazatok hullámszáma a következő volt:

Papp	Hamsea
4	4
8	8
15	9
21	11
24	15

A harminchetedik szavazólap *fehér cédula* volt.

Mikor **Papp I. János** elérte a huszonötödik szavazatot, **Hamseának** pedig ugyanekkor 16 voksa volt, a karzat hangos szetreászka tört ki.

Rosca dr. ekkor figyelmeztette a közönséget, hogy nyugodtan viselkedjék, és mindenemű tetszés nyilvánítástól tartózkodjék. A zaj ekkor se csillapult, a mire több zsinati tag szólt csendért.

A negyvennyolcadik szavazólap kibontásánál **Papp I. János** elérte a többséget. Az arány ez volt:

Papp
29Hamsea
18

Ebben a pillanatban *Russu Srianu* János az elnöki asztaltól a közönség sorai közé sietett és hangosan ekiáltotta magát:

— *Se treasca noul ales episcop, Joan Papp!*
(Éljen az új püspök Papp János.)

Percekig tartó éljenzés hangzott fel erre. Az elnök nem tudta tovább folytatni a szavazatok olvasását; hiába csöngetett, az éljenzés alig csillapult. Végre lecsillapult a zaj s folytatták a szavazatok olvasását immár nem izgató hátralevő részét.

Az eredmény.

Papp kapott még hét, Hamsea meg két szavazatot. Az utolsónak felolvasott szavazólapon szintén Papp I. János neve volt.

Rosca dr. kihirdette ezután az eredményt:

Jelentem hogy beadatott 57 szavazat közöttük egy fehér lap.

<i>Hamsea Agoston</i>	20
<i>Papp János</i>	36

szavazatot nyert. Miután *Papp János* az abszolút többséget megnyerte, őt az aradi görög keleti egyházmegye megválasztott püspökévé jelentem ki.

Erre újabb éljenzés következett. *Velics Mihály* azt az indítványt tette, hogy a megválasztott püspököt a zsinat elé hívják és vele az eredményt tudassák. (Helyeslés. Fölkiáltások: Lássuk)

Papp Jánost a szentélyből *Mangra Vazul* vezette a zsinat elé, a mely éljenzéssel fogadta. *Papp I. János* meghajtott magát *Rosca dr.* elnök előtt, a ki tudatta vele, hogy az aradi egyházmegye őt abszolút többséggel püspökké választotta.

Az új püspök beszéde.

Papp I. János erre letette fővegét és hosszabb beszédet intézett a zsinathoz. Beszéde szó szerint így hangzik:

Főtisztelendő érseki kiküldött, főtisztelendő zsinat!

A zsinat ama szavazata, melynek alapján a főtisztelendő elnök engem megválasztott püspöknek jelentett ki, megindította szívemet és felvillanyozta egész lényemet, annyira, hogy ezen pillanatban nem találok szavakat köszönőm kifejezésére ezen magas kitüntetésért.

Szentegyházam hitében nevelkedtem és élek, amely szerint a mindenható isten akaratához képest történik minden, ennélfogva a mai választás is nemcsak engem, de másokat is meg kell, hogy erősítsen Jézus hitében. Azért mindenek előtt hozzád fordulok menyeyi atyám, fogadd köszönőmet azért, hogy a választók lelkületét szent lelkeddel akarod szerint irányítottad, hogy a püspöki szék betöltésénél reám fordítottad tekintetedet, reám, aki a szolga alázatával meghajlok mindenhatóság d előtt azon kegyeletes imával: „jőjjön el a te országod, legyen meg a te akaratod.”

Köszönöm másodsorban a főtisztelendő zsinatnak belém helyezett bizalmát és ezen köszönőnek őszinte kifejezést adok nemcsak azért, mert a megejtett választás által elismertettek szentegyházunk érdekében teljesített szolgálataim, amelyeket a klérus és a nép bizalmából teljesítettem, de egyúttal megadott nekem az a legfőbb elismerés, a mire egy egyházi tisztviselő számíthat. És ezen körülmény leginkább ösztönözheti mindazokat, akik hivatva vannak most, és hivatva lesznek a jövőben arra, hogy önmegtartóztatással szenteljék életüket a magasabb egyházi céloknak.

Midőn őszinte köszönőmet fejezem ki a szavazás ilyen eredményeért, a bizalom ilyen megnyilatkozásáért, egyúttal indíttatva érzem magam kijelenteni, hogy egész határozottsággal megnyugvással a választásban, és

teljes megnyugvással alávetem magam a zsinat szavazatának, azon ünnepélyes fogadalmammal, hogy ha ezen választás a főtisztelendő püspöki zsinat és ő felsége, kegyelmes uralkodónk helybenhagyását megnyeri: kötelességemnek fogom tartani egyházamat Krisztus evangéliuma, a béke és a keresztényszeretet szellemében vezetni.

Nem fogom szem elől téveszteni azt a viszonyt, amely létezik és amelynek léteznie kell az egyház és az állam között. Eszerint igyekezni fogok arra, hogy ezen egyházmegye klérusa és hívei mindenkor hívek maradjanak a trónhoz és a dinasztiahoz, hogy a jövőben is rendületlen hűséggel megmaradjanak ezen hagyományos hűségben és hódolattaljes alattvalóságban. Oda fogok hatni, hogy az egyház ezen két alkotó eleme (a klérus és a nép) tisztelettel és engedelmességgel viseltessék az ország törvényei és ő felsége apostoli királyunk felelős kormánya iránt; igyekezni fogok művelni ezt a két alkotó elemet forrón szeretett hazánk iránti szeretetben és ragaszkodásban, nem különben a magunk nemzetisége és vallásfelekezete, úgy a többi nemzetiségek és vallásfelekezetei irányában is, akikkel hivatva vagyunk előmozdítani az egyház és állam erkölcsi és társadalmi békéjét és rendjét.

Végre főtisztelendőségedhez fordulok, megköszönve a választásnak egy érseki kiküldöthöz méltó bölcs vezetését és kérem: legyen hű kifejezője az érsek metropolita főmagassága iránt táplált mély hódolatomnak.

Ez lévén feleletem a nagyon tisztelt választó zsinat szavazására, kérem az összes zsinati tagokat, legyenek köszönőm hű tolmácsai a klérus és a nép előtt, akiknek megbízásából érvényesítették a választói jogot és tartásuk meg jövőre is számomra ezt a szeretetet és bizalmat, amelyet megválasztásom alakjában nyilvánítottak.

A többség szónoka.

A zsinat bezárása előtt *Oncu Miklós dr.* emelt szót és nagy feltűnést keltett beszédet intézett a választás elnökéhez.

Köszönőmet mondott neki, hogy oly tapintatosan, helyesen és igazságosan vezette a választási aktust. Itt, az oltár előtt kéri őt, hogy miután saját szemével győződhetett meg arról, miszerint az aradi egyházmegyében a törvényt respektáló és mindenek felett az egyházat tisztelő férfiak vannak, cáfolja meg azt a hrt, a mely róluk a közelmúltban el volt terjedve és a mely valóságos inzulitus volt reájuk nézve. Az ő egyházi magatartásuk némelyeket arra indított, hogy hazafiasságukban kételkedjenek. A szóló a többség nevében tiltakozik az ellen és ünnepélyesen kijelenti, hogy csakis az egyház és szeretett hazánk javáért folyt a harc, a melyet ő különben nem is nevez harcnak, hanem nemes versenynek. Kéri egyúttal az új püspököt, hogy valamint ők, a kik őt megválasztották, nem személyes célokat szolgáltak, hanem elvek alapján választottak, azonképen az új püspök is mindenkor ne személyeket tekintsen, hanem minden ténykedésében az egyház javát keresse. (Éljenzés.)

Végül *Rosca dr.* köszönőmet mondott a megjelent zsinati tagoknak érdeklődésükért és fáradságukért s ezzel a püspökválasztásra elrendelt rendkívüli egyházmegyei zsinatot berekesztettnek nyilvánította.

Ebéd az új püspöknél.

Három negyed egy volt, a mikor a zsinat véget ért. — Az után összegyűltek sokáig éljeneztek az új püspököt, a ki *Rosca dr.*tal kocsizott el.

A zsinat után *Papp I. János* az aulában ebédet adott *Rosca dr.* tiszteletére, a melyen kívülök a zsinat jegyzői voltak jelen. Az aulában sokan keresték föl személyesen *Papp I. Jánost* és gratuláltak.

Rosca dr. az aulában szállt meg, a melyet *Goldis* halála óta ez alkalomra nyitottak meg

először. Holnap délig marad Aradon. Holnap délelőtt tíz órakor hitelesítik a püspökválasztó zsinat jegyzőkönyvét s délben *Rosca* visszautazik *Nagyszébenbe*.

Az új püspök.

Papp Ignác János (az utóbbi keresztnevét szerzetessé avatásakor kapta) 1850-ben, *Pocsovelistye* biharmegyei községben született. Apja falusi kántor volt, a mely állást *Pappnak* nagyapja és dédapja is betöltötte. A belényesi román gimnáziumban végezte a nyolc osztályt és tette le az érettségit. Azután az aradi papnevelőnek lett a hallgatója.

A papnevelő elvégzése után az aradi román szentszékhez került előbb irnoknak, majd levéltárosnak. Utóbb *Metianu János*, mint aradi püspök szentszéki titkárrá nevezte ki. Egy ideig tanároskodott az aradi teológiában, majd szentszéki előadóvá választották az egyházi ügyek tanácsában.

A mikor *Goldis Józsefet* aradi püspökké választották, a nagyváradai vikáriusi szék betöltésénél ellenjelöltje volt *Mangra Vazulnak*, de kisebbségben maradt. A sors különös rendelkezése, hogy most ép *Mangra*, aki megmaradt vikáriusnak, segítette őt a püspöki székbe. *Goldis József* püspök őt *protoszincellusá* nevezte ki; *Goldis* püspök halála óta, mint legidősebb szentszéki előadó, tíz hónapon át helyettes elnöke volt az aradi szentszéknek és vezetője az egyházmegyének.

A püspöki zsinaton, ugyszintén az érseki kongresszuson a belényesi kerületet képviselte. Az érseki zsinaton különösen kitűnt a kongrua rendezésénél, a melynek munkálatait az egész metropolita területére nézve ő dolgozta ki. Az egyházi adminisztrációkban nagy jártassággal bír.

Az új zsinat.

Az új püspök megerősítésének ügye előreláthatóan hosszabb időt — legkevesebb két hónapot — vesz igénybe, mindazonáltal azt hiszik hogy a májusban, az óbitű naptár szerint való *Szent Tamás* vasárnapján kezdődő rendes egyházmegyei zsinaton *Papp I. János* már mint megerősített püspök fogja az elnöki széket betölteni.

Ez a zsinat tölti be választás után a *Papp I. János* püspökké választásával megüresedett szentszéki előadói tisztséget. Azt hiszik erre az állásra az egyházmegyei esperesek valamelyikét fogják megválasztani.

A zsinatnak különben most jár le a három éves mandátuma és néhány hét alatt kiradják az összes zsinati helyekre az új választást.

Kik szavaztak?

A püspökválasztáson a következő zsinati képviselők szavaztak:

Ardelean Kornél dr., *Ardelean György*, *Babes Vince*, *Beles Vazul*, *Beles János*, *Boczok Agoston*, *Csorogár Román*, *Kozma Gábor dr.*, *Duma Flórián dr.*, *Fejér György*, *Filip Sándor*, *Filip Tódor*, *Gáll József dr.*, *Gavrilette Pál*, *Georgia János*, *Goldis László*, *Gróza János*, *Gurbán Konstantin*, *Halik Aurél dr.*, *Hamsea Vojk*, *Izpravnik Szever dr.*, *Lázár Aurél dr.*, *Lázár Konstantin*, *Lázár György*, *Mangra Vazul*, *Márta Sándor dr.*, *Margineancz Titusz*, *Mladin Miklós*, *Moga Illés*, *Miulescu Pál*, *Onku Miklós dr.*, *Oprian Nesztor dr.*, *Pakala Tamás*, *Papp János*, *Papp Jusztin dr.*, *Papp János dr.*, *Papp Vazul*, *Petrovics Aurél*, *Popa György dr.*, *Popovics György dr.*, *Popovics György*, *Putics Traján dr.*, *Rajku Sebő*, *Rotár Pál*, *Roxin György dr.*, *Roxin Miklós*, *Russu Sirianu János*, *Szerb Geraszim esperes*, *Szerb Geraszim előadó*, *Szirbu Péter*, *Szucsu János dr.*, *Trailleszku János dr.*, *Trucza Péter*, *Tomics Virgil*, *Velics Mihály* és *Zigre Miklós*.

A két jelölt: *Papp I. János* és *Hamsea Agoston* nem szavazott.

A budapesti hadtest mozgósítása előtt.

(A zavaros balkáni helyzet.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, február 12

A levegő nagyon puszkaporos: minden nap újabb háborus hírek érkeznek. Nem lehetetlen, hogy a tavasz véres bonyodalmakat fog előidézni a Balkánon. Törökország mozgósít, de cáfolja a mozgósítást; Bulgária tiltakozik a török mozgósítás ellen és erősíti, hogy a macedón forrongásban nincsen része; de ezenközben szintén mozgósításra készül. Szóval a nyugtalanság általános s annak hullámai ma már felcsapódtak *Budapestre is*.

A *M-g* — mint nekünk táviratozzák — ma esti számában az alábbi, feltűnő hirt közli:

Illetékes forrásból vett értesülésünk szerint a budapesti negyedik hadtesthez tartozó összes tartalékos tisztek bizalmas parancsot kaptak, legyenek készen, hogy mozgósítás esetén 24 óra alatt bevonulhassanak ezredeikhez. A londoni és párisi lapok újabb mozgósítási hírekről értesülnek, amelyeket minden cáfolat ellenére fenntartanak.

A *M-g* e híréhez a következő kommentárt fűzi:

Ezt az értesülést nem mint szállongó hirt, hanem mint oly eseményt közöljük, amelynek valóságáról alkalmunk volt meggyőződni. Ennek következtében kétségtelenné vált, hogy immár komoly események előtt állunk és a további titkolódzást abszurdumnak tartjuk.

A balkáni készülődést s ezzel kapcsolatban a mozgósítási híreket a következő táviratok mondják el:

Páris, február 12.

A *Figaro* jelenti konstantinápolyi megbízható értesülése alapján, hogy a bolgár határ közelében összevont török haderő 350,000 főre rug. A mozgósítás titokban tovább folyik, bár a szultán megparancsolta, hogy a készülődést le kell tagadni.

Egy idegen nagyhatalom (valószínűleg Németország, — jegyzi meg a „Figaro“) azt ajánlja a szultánnak, hogy helyezkedjék várakozó álláspontra mindaddig, míg az osztrák-magyar és orosz reformjegyzék megérkezik és hogy változtassa meg a második és harmadik hadtest mozgósítási parancsait. A török külügyminiszter többször értekezett ez ügyben az illető hatalmasság nagykövetével. A török haditanács még nem határozott, hogy kit állít a hadsereg élére, de valószínűleg Edhem pasára, a görögök elleni háború győztes hadvezérére esik választásuk.

Bécs, február 12.

A Reichsráth mai ülésén *Eisenkolb* képviselő és társai interpellációt intéztek a miniszterelnökhöz a mozgósítás tárgyában, melyet Szerbiában és Bulgáriában előkészítenek és ama háború-veszély ügyében, mely a monarchiát a macedon viszonyok miatt fenyegeti. Minden jel arra vall az interpellálók szerint, hogy *Macedóniában a legközelebbi időben nagy felkelés fog kitörni*.

Az interpellálók nézete szerint alapos a gyanu, hogy a felkelést *Ausztria-Magyarországból szitják* és pedig egy hatalmas párt, melynek élén *Goluhowszky* Agenor gróf külügyminiszter áll.

A miniszterelnök válaszát nagy érdeklődéssel várják.

Bécs, február 12.

A *Neues Wiener Journal* Londonból értesül, hogy a porta attól fél, hogy *Ausztria-Magyarország a tavasz folyamán adoptálni fogja Macedóniát*.

Bécs, február 12.

A *Neues Wiener Tagblatt* mai száma közli *Weltersheimb* báró hadügyminiszternek a mozgósításra vonatkozó nyilatkozatát. Kijelenti a miniszter, hogy a mozgósítás híre alaptalan. Csupán annyi történt, hogy a hadügyi kormány, mint minden év elején, ugy most is rendes felülvizsgálat alá vette a mozgósítási terveket.

Bécs, február 12

A *Daily News* bécsi levelezője jelenti: *Sarakoff* Boris, a macedon bizottság volt elnöke azzal a kéréssel fordult egy bécsi szenátórium igazgatójához, a kit személyesen ismer, hogy fiatal osztrák katoná-orvosokat szerződésesen a bolgár hadsereg részére. Mivel az ilyen értelmű szerződés a király beleegyezésétől függ, mert az illető orvosoknak le kell előbb köszönni katonai rangjukról, a doktor azt felelte *Sarakoff*nak, hogy megbízását nem teljesítheti.

Ennek dacára is már szerződött nyolc osztrák katonáorvos, kik közül kettő nyomban leutazott a Balkánra. Mind a nyolc már rendes fizetést kap Bulgáriától.

Szofia, február 12.

Biztos számítás szerint a bolgár haderő mozgósítás esetén 208,900 gyalogosból s megfelelő számú lovas- és tüzér ezredéből fog állani.

Bécsi bolgár körökben a mozgósításról érkező híreket igen hüvelyesen fogadják s azt állítják, hogy eszében sincs mozgósítani sem *Törökországnak, sem Bulgáriának*.

Beszélgetés az új püspökkel.

(Papp I. János hazafisága.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 12.

Azok között a kétségek, rejtelmek és bizonytalanságok között, amelyek a mai püspökválasztást megelőzték, s ama feltűnés folytán, melyet *Papp I. János* személye püspökké választása által keltett, mindenképen érdekességgel kell birniok azoknak a nyilatkozatoknak, amelyeket az új püspök tett tudósítónk előtt politikai magatartása, egyházi működésének iránya, hazafiai gondolkozása, megválasztásának története és eddigi szereplésének intim részleteiről.

A többi püspökjelöltek éléte és szereplése sokkal ismertebbek a közönség előtt, mint a megválasztott püspöké, akinek neve a nyilvánosságban még igen keveset fordult meg. A közvélemény épen azért nehezen tudott állástfoglalni a *Papp János* püspöksége ellen, vagy mellett, azok a nyilatkozatok azonban, amelyeket az új püspök ma tett, sokkal jobban megvilágítják az ő egyéniségét, nézeteit és követendő programját úgy politikai, mint egyházi tekintetben, semhogy kétkedést, vagy feltételeket engednének meg a püspökválasztás ilyen eredményére vonatkozó véleményünk megalkotásában.

Az az önérzet s az a nyílt őszinteség, amelylyel *Papp János* a hozzáintézett kérdésekre válaszolt, megnyugtatta egy a magyar közvéleményt, mint a román egyház érdekeit szívéből viselő férfiakat arról, hogy az a tekintélyes szavazat több-

ség, amelylyel *Papp I. János* az aradi püspöki széket elnyerte, nem érdemtelen egyházfőnek jutott kitüntetésül s hogy *Mangra* Vazul meg nem erősítése nem csupán a magyar állameszme renomméjának megóvása érdekében, hanem az egyházmegye békés beléletének biztosítása érdekében is történt.

Ezt a véleményünket legjobban megerősítik magának a püspöknek nyilatkozatai, amelyeknek határozottsága és őszintesége elismerésre és tiszteletre méltó. A püspöknél tett látogatást tudósítónk a következőkben írja meg:

A délutáni órákban kerestem fel *Papp I. Jánost*, hogy nyilatkozatokat kérjek tőle, amelyekkel megismertetni lehessen az ő elveit, eddigi és jelenlegi felfogásait állam- és egyházügyekben s végül amelyekkel eloszlatni lehessen azokat a kétségeket, amelyek megválasztásához — a *Mangra* frakció győzelme nyilatkozván meg ebben a választásban — esetleg fűződhetnek. Az egyházfő nem volt az aulában, mikor odaérkeztem; *Gáll József* főrend látogatását adta éppen vissza, aki *Hamsea*-párti létére elsőnek üdvözölte az új megválasztott püspököt.

Kevés idő múlva megérkezett a főpap s a legnagyobb készséggel tette meg előttem azokat a nyilatkozatokat, amelyek hivatva vannak a magyar közvélemény rokonszenvét biztosítani számára.

(Hazafias nyilatkozatok.)

Általános beszélgetéssel kezdtük meg a társalgást, amelynek dr. *Rosca* Oszéb, az érsekmetsopolitai helynök is hallgatója volt. Ekkor tette meg az új püspök legértékesebb kijelentését, mely körülbelül így hangzott:

— Adminisztrációs intézkedéseimet bírálhatja bárki tetszése szerint, minden tettemért a múltban és a jövőben helyt állok a nyilvánosság előtt; mellékes az is, hogy mennyire bírom a magyar nyelvet — hiszen a környezetem olyan, hogy abban csak román nyelven folyik a társalgás — de aki a hazafiságomat bántja, aki a magyar haza iránti szeretetemet kétségbe vonja, az elé kiállok, s az merje a szemembe mondani a gyanúsításait.

Ez a nyilatkozat olyan önérzetes volt, s olyan őszinte szenvedély csillámlott ki belőle, hogy igazságában még az sem kételkedhetik, aki *Papp János*nak multját és puritánságát nem ismeri. Megjegyzem még, hogy a főpap a legkifogástalanabb folyékonyssággal és precizitással beszél a magyar nyelvet.

— Egyébként — folytatta a püspök — programbeszédemből is láthatja, hogy az én hazafiságom nyílt és nem alkalmoszerű.

(Én nem vagyok *Mangra*-párti . . .)

További kérdéseim ezek voltak:

— Azt beszélük a városban, hogy *Méltóságod* reverzálist adott megválasztása ellenében a *Mangra*-pártnak arra nézve, hogy püspöksége alatt az ő érdekeiket fogja szolgálni.

— Sem a *Mangra*-párt nem kért tőlem reverzálist, sem én nem adtam. A megválasztásom semmiféle feltételhez kötve nem volt. Sokkal önérzetesebb ember vagyok, semhogy ilyet megtettem volna. Különben is én sem *Mangra*-pártot, sem más pártot nem ismerek, s tiltakozom az ellen a felfogás ellen, hogy engem a *Mangra*-párt választott volna meg. En csak választókat ismerek és híveket.

— Az a köztudat, hogy *Méltóságod* a *Mangra*-párt jelöltje volt. Mikor jelölték a püspöki székre?

— En nem vagyok, ismétlem, a Mangra-párt jelöltje, engem a *többség* bizalma juttatott a püspöki székre. A jelölésnap este fél 8-kor történt.

— Szándéka-e a pártok közötti ellentéteket kiegyenlíteni s hogyan?

— Kijelentettem beszédemben, hogy első törekvésem lesz — bár ugyan szó-többséggel választattam meg — az egyházmegye békéjét megteremteni. A *béke zászlójával* foglalom el a püspöki széket s az egyházmegye híveit tisztelni . . .

Rosca Oszéb dr. (közbeszölt) Egyaránt tisztelni . . .

Papp János . . . egyaránt tisztelni és szeretni fogom.

— Vannak a színódus tagjai között olyanok, akik azt tartják, hogy Méltóságod a tulzok pártjának eszköze lesz Aradon. Igaz ez? továbbá igaz-e az, hogy a legutóbbi választásnál Hamseára adta szavazatát?

— Sokkal nyiltabb, önérzetesebb és önállóbb embernek tartom magam, sem-hogy egy pártnak, vagy egy politikai frakciónak szolgálatába álljak. Ami a multkori szavazásomat illeti, igaz, *Hamsea* Agostra adtam a szavazatomat.

(Papp, Hamsea, Mangra.)

— Milyen viszonyban volt Méltóságod Hamseával s a milyenben lesz a jövőben?

— A legjobb viszonyban voltunk a multban s a legjobb viszonyban leszünk a jövőben is. Ez azonban nem csupán rajtam, hanem Hamseának és az ő pártjának magatartásától is függ.

— Mangra Vazul megmarad Nagyváradon püspök-helynököknek?

— Természetesen. Életfogytiglanra zsinatilag van arra az állásra megválasztva s a püspök is megerősítette. Sem okom, sem jogom nincs őt visszahívni onnan.

— Lesz-e szükség Aradon püspök helynökre s ki lesz az?

— Fiatal, munkabíró ember vagyok s egyelőre eszembe sincs helynökről gondoskodni. A mostani érsekünk hetven éves volt aradi püspöksége alatt s helynökre még sem volt szüksége.

(Politikai dolgok.)

— Hive-e Méltóságod a románok aktivitásának és milyen politikai magatartást fog követni?

— Politikával eddig sem foglalkoztam, ezután sem fogok. Én szerintem az a legjobb politikus, aki a politikát egyáltalában nem köti össze az egyházi ügyekkel.

Részletekben ezeket a válaszokat adta az aradi román egyházmegye új püspöke a hozzáintézett különleges kérdésekre. Az interviu lefolyása után a püspöki rezidencia szobájában összegyűltek a zsinati tagok — mindkét pártból vegyesen — és abban a szellemben, amely a püspök nyilatkozataiból tükröződik elő, a késő esti órákig barátságos beszélgetés folyt annak a korszaknak eljövételéről, amely Papp János megválasztása által az egyházmegye életébe meghozza a *Goldis* János halála óta nélkülözött békét és egyetértést.

Bucsuzás előtt ismételt arra kért az új püspök, hogy a sajtó az ő püspökké-választásáról ne a választás körülményeiből mondjon ítéletet, hanem győződjék meg hazafias érzelétéről s illesse elismeréssel azt az önzetlen célt, amely felé püspökségében haladni szándékozik.

Nincs ok kételkedni az egyházfő kijelentéseiben s ez esetben a sajtó nem szívességet fog gyakorolni a püspök személyével szemben, hanem csupán a méltóságával és hivatásával járó kötelességét fogja teljesíteni. (z.)

TANÜGY.

(—) Knauti Wagneri. Ezt a nevet adta az „Annuaire du Conservatoire du jardin botanique Genève“ utolsó számában *Briquet* botanikus egy növénynek, melyet *Wagner* János aradi tanítóképző tanár a Rodope hegységben talált, mikor mint kiküldött botanikus a Balkánt járta. A botanikai irodalomban számottevő munkáját a Természettudományi Társulat épen most adta ki, ilyen megtiszteltetésben már többször részesült szakja tudósaitól.

Fogház a programbeszéd miatt.

(Várkonyi Istvánt elítélték.)

— Az Aradi Közlöny tájékoztató értesítése. —

Arad, február 12

Orosházán és Gyomán nagy hatású programbeszédet tartott *Várkonyi* István szocialista képviselőjelölt. Sok igazság volt abban a beszédben, annál veszedelmesebb volt tehát a hatása a valótlanosságoknak és tulzásoknak, amik benne hemzsegték.

A szónok egészen új képet festett a nép elé a boldog Magyarországról. Az istenadta népet, ugymond, kiszipolyozza és zsarnokilag dominálja a hivatalnok-társadalom és az állam, a minden rossznak kuforrása, a legmesszebb menő kedvezményekben részesíti alkalmazottait. Az államhivatalnok fizetését 1600 koronáig nem lehet lefoglalni, követelt el legyen bármennyi adósságot a hivatalnok ur. A programbeszédben azt követelte *Várkonyi*:

1. Töröljék el az államot és hozassék be a népszövetség;
2. a nép válassza időről időre az ítélő bírókat, akiknek ingyen kötelességük az igazságot szolgálni;
3. töröltsék el a halálbüntetés;
4. minden közhivatal választás utján töltsenek be s szüntessék meg az összes nyugdíjakat;
5. töröljék el a vadásztörvényt.

Sok ember hallgatta *Várkonyi*nak ezt a beszédét s egész tünteléseket rendeztek mellette. A beszéd aztán nyomtatásban is megjelent „*Várkonyi* István programbeszédei“ címmel. E miatt osztálygyűlésre való izgatás alapján vád alá helyezték a képviselőjelöltet s ma von-ta őt felelősségre *Zsitvay* Leó kir. kuriai bíró elnöklété alatt a budapesti esküdtbíró-ság.

Várkonyi Istvánnal együtt a leánya, *Várkonyi* Mariska is a vádlottak padján ült, mint társszerzője az inkriminált ügynek.

— Ön a szerzője ennek a cikknek. — kérdezte az elnök *Várkonyit*.

— Nem.

— Nem ön írta?

— Nem. En csak elmondtam a beszédet és hallgatóim lejegyezték, aztán elküldték nekem, hogy nyomtassam le.

— Ezt ön megtette?

— Igen. Leányom segített a kézirat átsímitásában.

Következett *Várkonyi* Mariska kihallgatása.

— Megértette a vádat, bűnsnek érzi magát? — kérdezte az elnök.

— Megértettem, nem vagyok bűns.

— Ismeri a megjelent röpvét? Mit tud annak keletkezéséről?

— Mikor atyám Győry Elek halála után fellépett a gyomai kerületben jelöltnek, választói kérték, hogy programbeszédét kinyomatva mihamarabb küldje le nekik szétosztás végett. A beszédet részleteiben leírva, be is küldötték, mi azután atyámmal ezen levelekből összeállítottuk az egész beszéd tartalmát, amelyet aztán, hogy a kinyomatása könnyebb legyen, atyámmal együtt letisztáztunk.

— A programbeszédnek — édes atyja szerint — nem önök a szerzői?

— Nem, hanem a választók, akik fellép-

tették. Ezek jelezték jó előre, hogy milyen fel-tételek mellett lépjen fel atyám.

— De csak nem diktálták atyjának a programbeszédet?

— De megmondották neki az egyes pontokat, amikről beszélnie kellett.

— Most még csak a szerzőség tekinté-ben kérdelem, atyja parancsára írta-e a beszédek egyik részét?

— Ha atyám rám néz, azt már én parancs-nak tekintem.

— Tehát még egy kérdést intézek. Szel-lemi munkatársa volt kedves atyjának a röpv megszerkesztésében?

— Nem, csak technikai munkatársa voltam.

Az inkriminált cikk felolvasása s a per-beszédek meghallgatása után az esküdtbíró-ság *Várkonyi* Istvánt bűnsnek mondotta ki s őt a törvényszék izgatás miatt két hónapi államfog-házra és kétszáz korona pénzbüntetésre ítélte. *Várkonyi* Mariskát felmentették.

MULATSÁGOK

(—) A világosi önkéntes tűzoltó egyesület a na-pokban tartotta meg jói sikerült bálját. Az első négyest 60 pár táncolta. Jelen voltak a következő hölgyek:

Asszonyok: Ackermann Mártonné (Galsa), Br. Bohus Lajosné, Becsi Gáborné, Baros Györgyné (Duud), Bagosi Sándorné (Galsa), Baros Jánosné, Csordás Ignázné, Dános Gyuláné, Ditrich Ferencné, özv. Démusz Lajosné (Galsa), Hegedüs Rudolfné, Grill Józsefné, Grill Károlyné, Özv. Gencseiné, Góbel Károlyné, Grill Jánosné, Illmann Istvánné, Kalyilyák Isvánné, Kern Henrikné, Kerner Hermanné, Kárlich Józsefné (Borosjenő), Kuhn Ferencné, Keresz-tesi Pálné, Kosztolányi Andrásné (Paulis), Lajos Pálné, Mádi Adámné, Martonosi Jánosné, Márkus Istvánné, Nájmányi Béláné, Nagy Jánosné (Gyula), Pollák Mórné, Rohrsetzer Gyuláné, Ruzs Jánosné, Rozsnyai Lajosné (Galsa), Raab Albertné, Schreyer Károlyné, Simon Fabiánné, Staub Józsefné, Schma-ler Györgyné, Sipos Mihályné, Todoreszku György-né, Princz Zsigmondné, Tretter Ferencné (Lippa), Teodorovics Istvánné, Tóth Ferencné, Valerian Jó-zsefné, Vojtek Jánosné, Volf Istvánné (Galsa).

Leányok: Ackermann Lencsi és Stefi (Galsa), Baros Irma (Duud), Bagosi Teréz (Galsa), Berkó Berta, Cirmer Eva, Csordás Anna, Démusz Matild, (Galsa), Grill Giza, Illmann Irma, Kosztolányi Ma-riska (Paulis), Németi Berta (Paulis), Obersill Fran-ciska, Pickó Mariska (Galsa), Rákóczy Anna, Raab Anna, Staub Katica és Teréz, Schmall Anna, Tye-retyán Szidónia, Valerian Stefike, Vostynar Zsófia, Volf Teréz (Galsa).

Alkotmányos élet a templomban.

(A püspökválasztás epizódjai.)

Arad, február 12.

A mikor a fekete szakállas, hosszú *Euse-bius* protosincell, Rosca dr. a mise első zsolozs-máit kezdte, akkor a helyzet sulypontja még a *Vas-kávéház* volt. Ott gyülekezett a Mangra-tábor, azaz, hogy tegnap este óta: a *Papp-párt*. Amíg nem tudták maguk se, ki lesz a jelölt-jük, Mangrához volt címezve a párt; az előző estén azonban megszületett a jelölt.

Vidám volt a tábor. Nehány percre *Mangra* is megjelent közöttük és egyik-másikkal kon-ferált. Lelkesítésre nem volt szükség. Annyi kétségtelen, hogy a *Hamsea* ellenpártján olyan egység van, a melyet az országgyűlési szabad-elvű párt megirigyelhet. Harminchatan írták alá, hogy Papp I. Jánosra szavaznak s mind a harminchat leszavazott.

A pártszervezés ma reggel főképen abból állott, hogy mindenki fölkelte-e már? A választást megelőző estén a zsinat egyes tagjai soká virrasztottak az egyház érdekében, miközben annak javára is üritettek néhány pohár egyet-mást. Ilyen helyzetben félt volt, hogy nem ta-lál fölkelni jókor:

— Még elalussza valaki a szavazást!

Mikor aztán valamennyien együtt voltak, lassan betértek a székesegyházba.

I. Goldis László kortesei.

A mise alatt fölöttébb kevesen voltak, akik az ajtatoskodók. A legkevésbé kegyeletos volt a hangulat természetesen a sajtó asztala körül. Itt egész kaszinó alakult.

Néhány magyar újságíró megkérdezte Goldis Lászlót, a szentszéki titkárt:

— De kár, hogy a titkár ur nem lépett föl Cséken.

— Mért? Talán szerettek volna korteskedni nekem?

— Akár azt is.

— No, ha föllépek valahol, korteskednek a körületemben?

— Nagyon szívesen!

— Ha nemzetiségi programmal is lépek föl?

— Akár úgy is. De csak magyarul. Még kortesverset is csinálunk:

Magasan lobog a zászló,
A köveitek Goldis László!

Goldis nevetett, és biztosította a magyar újságírókat, hogy erre alkalmat fog nekik adni.

II. Inter duos . . .

De különben itt van a csékei kerület hivatalos jelöltje, Papp János is, a bihari főjegyző. (Papp János különben három volt a zsinati tagok közül: az egyik a jelölt, a másik a bihari főjegyző, és a harmadik a belényesi zsinati tag. Azonképen volt két Szerb Geraszim s két Popovics György. Az ember egyre összetéveszthette őket). Találgatták is, hogy ki fog győzni a kerületben: ő vagy a függetlenségiek jelöltje, Kovács Dénes dr., avagy a másik szabadelvű-párti jelölt: Dési Géza dr. Némelyek azt mondták, hogy Kovács Dénes fog győzni.

— Az oláhok mind rászavaznak. A mult választáson is csak azért bukott meg, mert visszautasították egy sereg szavazóját, akik úgy szavaztak rá: *ficsor lui Kossuth*. (Kossuth fia).

— Meglátják — erősítette más valaki — *inter duos litigantes* Dési fog győzni.

Ezt a püspökválasztással hozták kapcsolatba:

— *Inter duos litigantes* . . . Itt is Hamsea meg Mangra veszekedtek, s a hasznát egy harmadik látja: Papp I. János. *Inter duos litigantes!* . . .

III. Mangra, az érsekjelölt.

Alig lehetne eivitatni, hogy a tegnapi választásnak a jelöltek után alig volt érdekesebb alakja, mint Mangra. Minden mozdulatát figyelik.

Erdekes, a mikor a szavazatát leadja. Mosolyog egy kissé, azután újra megnezi a cédulát (ugylátszik fél attól, hogy tévedésből Hamsea Agoston nevért írta le) majd bedobja az urnába.

A választás közben érdekes verzió kapott szárnyra fölé, annak a kijelentésének révén, hogy legközelebb liberális programmal föllép képviselőnek.

— Okos ember az a Mangra. Megválasztatja magát kormánypárti programmal képviselőnek. Bennül a Házban és a Lloyd klubban, két, vagy három eikluson. Megnyeri a kormány bizalmát. S a mikor megüresedik az érseki szék, megválasztatja magát — érseknek. Akkor már megerősítik.

Félhivatalos könyomatos nem volt kéznél, amely megmondta volna, hogy ez a kombináció „mennyeiben bir alappal”. De lehet valami belőle: a kánonokban sehol sincs megírva, hogy az érseket okvetlenül a püspökök közül kell választani.

IV. Hamsea.

De a Mangristák csufos kárörvendezése nem tudja eltéríteni a rokonszenvet Hamsea Agoston fölé. Bizonyos, hogy a háromszoros bukás az kellemtelenség, amelyet nem érdemelt meg, és amely sok méltánytalanságot rejt magában.

Es e mellett a párthivei egyre kevesbednek; egyre többen lesznek hűtlenek hozzá. Az első bukásánál, Mangrával szemben már 26 szavazat volt a kisebbsége. Ma csak 20 szavazatot kapott.

— Mit csinál most a szegény Hamsea? — kérdi egy magyar újságíró.

— Zárdaba megy, akar Ofélia! — feleli gúnyosan Boku Szever, a román kolléga.

V. Nők a politikában.

A templomban folyó alkotmányos küzdelemnek roppant sok nő volt a tanuja.

— Önöknél — mondta egy magyar jelen volt — a nők ugylátszik, aktiv részt vesznek az egyházi és nemzetiségi ügyekben.

— Hogyne! — felelte egy román korifeus. — Hát tudja azt, hogy a mai pártalakulásoknak legeleje az aradi román nőegyesület belső viszálykodásaiban csirázik?

— Ugyan. Ez érdekes. Részleteket uram, részleteket.

Hanem a korifeus nem akart tovább menni az indiszkrécióban. Pedig ez lett volna a legszenzációsabb intimitása a püspökválasztásnak.

HIREK.

Letartóztatott ál-báró.

— Az aradi rendőrség fogása. —

Arad, február 12.

Ma délután egy elegánsan öltözött, magas, uri formájú ember állított be Blaskovich Ernő földbirtokos József főherceg-uti lakására, s bemutatatta magát Luzsénszky Géza bárónak. Előadta ezután, hogy elszegényedett, gazdag rokonai nem akarnak tudni róla, s így segedlyre szorul.

Blaskovich előtt gyanus volt ez a báró, s jelentést tett az esetről Greén Nándor tb. főkapitánynak. Greén detektivet küldött a nyomába, aki rátalált, s igazolásra szólította fel a bárót. Ez nem tudta magát igazolni, s a detektív, ki megállapította, hogy hamis nevet használ és engedély nélkül könyöradományokat gyűjt, a városházára vitte.

Itt Greén Nándor kihallgatta, s csakhamar küldte, hogy a báró ur igazi neve Zámbo Leicht Géza, országos szélhámos.

A kassai törvényszék 1898-ban csalás miatt köröztette a Rendőri Közlönyben, később pedig a budapesti kir. ügyészség köröztette, mert csalás büntette miatt két évi börtönre és négy százkorona pénzbírságra ítélte, s a büntetés elől megszökött.

Zámbo mindent bevallott, s miután személyazonossága kétségtelenül megállapított, Greén előzetes letartóztatásba helyezte. Arra nézve, hogy aradi szereplése folyamán mit tett, majd ezután indul meg a vizsgálat.

— Az aradi püspökválasztásról. A Magyar Szó ma esti száma — mint nekünk Budapestről telefonon jelentik — az aradi püspökválasztásról a következőket írja: Az aradi püspökválasztás eredményének nem valami nagyon örvendünk, mert a Mangra Vazul kezét látjuk benne, de az a tény, hogy Mangra nem lett püspök, már magában véve is némi vigaszt nyújt. Az új püspökről, mivel nyilvánosan még nem szerepelt, sem jót, sem rosszat nem mondhatunk. Bizunk benne, hogy Papp I. János nem a Mangráék embere lesz, hanem az igazi magyar hazafiság jelében fogja egyházát vezetni.

A Keleti Értesítő című fővárosi könyomatos, amely előszeretettel foglalkozik az aradi román egyházmegye ügyeivel, szintén kommentálja a mai választást, némely részletében nyilvánvaló tévedésekkel. A könyomatos közlésének ez a lényege: Papp I. János protosinellus diadala a zsinati tagok közt nagy megnyugvást kelt; még Hamsea pártja is megnyugszik az

eredményben. Az új püspök politikai tekintetben eddig igen tartózkodó volt s csak az egyházi adminisztráció ügyeinek élt. A mai választáson a szavazatok aránya közti különbség kelt legnagyobb feltűnést. Ennek kétféle magyarázatát adják, t. i. hogy a bihari esperességek küldöttel Papp Ignácra, mint biharmegyei szülöttre szavaztak, másrészt pedig Hamseát melölttek azért, mert magyar ember és a kormány jelöltje (?) A választási okmányokat most a metropolitához, illetve a püspöki zsinathoz teszik át s ha az új püspök ellen kánonjogi tekintetben nem lesz kifogás, a megerősítésre megtörténik a fölterjesztés.

— A motor-közlekedés. Az aradi és csanádi egyesült vasutak igazgatósága ma jelentette be a rendőrségnél, hogy március 1-én indul meg a motor-közlekedés egy benzín és egy De Dion Bouton rendszerű motor-kocsival.

— A király Budapesten. Ő felsége a király ma délelőtt általános kihallgatást adott, amelyen többek közt megjelentek: gróf Szapáry Gyula, báró Vay Béla, gróf Széchenyi Béla, gróf Nádasdy Ferenc, báró Dániel Ernő, Ernuszt Kelemen, gróf Erdődy Gyula, gróf Wolkenstein-Frosztburg Oszwald belső titkos tanácsosok; gróf Schönborn-Buchheim Károly, Szentiványi Farkas és Zoltán kamarások, Krajcsovic Ottó osztályfőnök, Sváb Károly és Chorin Ferenc főrendiházi tagok.

— A szerb király köszönete. Belgrádból táviratozzák: Sándor szerb király Krusedolból hazafelé menet, Zimonyból táviratot küldött Ferenc József királynak, melyben a maga és neje nevében rendkívül meleg hangon köszönetet mond azon szives fogadtatásért, melyben őket a király nevében és megbízásából magyar földön részesítették.

— A kenyér-osztó bizottság ülése. A következő meghívás közlésére kértek meg bennünket:

Van szerencsém az intéző bizottság t. tagjait az „Ingyen kenyér” ügyében, holnap. f. hó 13-án d. u. 6 órakor Glück Károly ur lakásán tartandó értekezletre tisztelettel meghívni. Leopold Zsigmond.

— Egy szomorú évforduló. A jövő szerdán lesz ötven esztendeje annak a merényletnek, a mit Libényi szabósegéd követett el Bécsben a király ellen. A merénylet Ettenreich bécsi polgár fegyverezte le. Bécsből táviratozzák, hogy a községtanács elhatározta, hogy Ettenreichnek a bécsi központi temetőben levő holttestét disztribútba helyezik s síremléket állítanak fölébe.

— Halálozások, Sulyos csapás érte Rieger Imre aradi kir. főgimnáziumi tanárt, a város köztörvényhatósági bizottságának derék és rokonszenves tagját: neje, szül. dévai Szöllősi Irma urasszony élte 38-ik s boldog házassága 16-ik évében ma délután 2 órakor meghalt. A megboldogult urnó régebb idő óta betegeskedett, a leggondosabb orvosi kezelés sem menthette meg az életnek. Halálhíre széle körben őszinte és igaz sajnálkozással találkozik, épp oly általános a részvét a mélyen lesújtott férj iránt. Az elhunyt urasszony temetése szombat délután 3 órakor lesz a Ferenc-tér 1. számú házból.

Szárnyassy Béla dr. ujaradi járási orvos, Temes megye tiszteletbeli főorvosa, mint résztvevővel értesülünk, élte 52-ik évében szívszélhűdésben hirtelen elhunyt. Halálát neje és két gyermeke gyászolja. Szárnyassy élénk részt vett Ujarad város közeiben, igazgatója volt az Ujarad és vidéki népbanknak is. Holnap délután 2 órakor temetik. A temetési szertartást Csécsi Imre aradi ev. ref. lelkész fogja végezni.

Kohn Fülöp élte 74-ik évében Aradon elhunyt. Temetése pénteken délután 2 órakor lesz a Pécskai ut 12. sz házból. A boldogult nagy rokonság gyászolja.

— A beteg főhercegnő. Bécsből táviratozzák: Frigyes főherceg palotájában ma délelőtt

10 órakor a következő orvosi jelentést adták ki *Erzsébet* főhercegnő állapotáról: Az új folyamán ő fensége időnként kissé aludt. A gyuladás kiterjedt az egész bal tüdőre. A jobboldalon izadmányképződés állott be. A köpés elégséges. Hőmérséklet 38,7, érverés 72, erőteljes.

— **Az ingyen kenyér-zsur.** A holnapi ingyen kenyér zsuron Zilahy Gyula úrnő énekel, Vincze Margit kisasszony zongorajátékkal működik közre, Dobos Károly dr. költeményeiből olvas föl, Hasszinger Ferenc tanár felolvasást tart. Házyné Barts Aranka szavallatot ad elő.

— **Soós bíró ügye.** Izgalmas érdeklődés közben folyik a fővárosban a Soós Kálmán bíró elleni vizsgálat. Mint tudósítónk sürgönyzi, a kir. ügyészség indítványára, a törvényszék elnöke *Sárkány* Lajos dr. bírót bizta meg a vizsgálat vezetésével. A vizsgálóbíró ma döntött az ügyészség tegnap kiadott indítványa felett, mely zsarolás és vesztegetés büntette miatt kéri Soós ellen a vizsgálatot megindítani, s a vizsgálatot csak *megvesztegetés büntette miatt rendelte el.* A vizsgálóbíró egyúttal elrendelte *Schwarz* Abrahám szabadon bocsátását. Minthegy az ügyészség megfelelően a vizsgálóbíró végzését, *Schwarz* egyelőre fogva marad.

— **A kaszárnya tűz.** A csász. és kir. lovasági laktanyában szerdán kiütött tüz-ügyben holnap, pénteken délelőtt tíz órakor helyszíni szemle lesz, melyen részt vesznek a rendőrség és a megye, mint a laktanya tulajdonosának képviselői.

— **Házasság.** *Reschofszy* Pál m. kir. honvédszázados, kit pár hét előtt helyeztek át Aradról Zomborba, március tizenötödikén tartja esküvőjét Budapesten *Blühdorn* Clair-rel, *Blühdorn* gyártulajdonos leányával.

— **A német császári-pár és a gyorstávíró.** A német császár és a császárné, mint Berlinből sürgönyzik, meglátogatták a technikai főiskolát. Itt bemutatják *Pollák* és *Virág* ismert találmányát: a gyors távirót. *Perckenint ötezer szót* vettek fel és adtak le. A további kísérletek részére a német kormány 700 kilométernyi táviró vonalat bocsát rendelkezésre.

— **Tüntető munkások.** Budapestről jelentik tudósítónk: A *Hofherr* és *Schrantz* féle kispesti gépgyárnak már néhány nap óta sztrájkoló munkásai ma délelőtt tüntető körmenetet rendeztek a főváros utcáin. Reggel 8 órakor indultak el Kispestről mintegy kétszázötvenen. Négyes sorokban haladtak az Üllői-úton, József és Erzsébet-körúton, az Andrássy-úton és a Láncidon át a kereskedelmi minisztérium elé, a hova tíz óra tájban érkeztek meg. Itt arról értesültek, hogy *Láng* Lajos kereskedelmi miniszter, akihez küldöttséget akartak menesztetni, nincs a minisztériumban, mire a munkások a Láncidon át visszamentek a pesti oldalra és a Duna mentén a parlament felé vonultak. A tüntetők a rendet sehol sem zavarták meg és nem adtak alkalmat közbelépésre a rendőrségnek, mely pedig úgy a kereskedelmi minisztériumnál, mint a parlamentnél meglehetősen készenléttel fogadta a munkásokat.

— **Zilahy Gyula — dísznöje.** *Makó* irják: A dalárda minapi hangversenye után általános volt a vidámság és jókedv. Különösen Zilahy Gyulát ünnepelte a pompás előadásért hálás közönség. Amikor jövő szinigazgatónk egyik előkelő gazdánkkal összeölekezett, ez utóbbi azt a nagyfontosságú kijelentést tette:

— No, kedves igazgató ur, maga oly nagyszerűen megnevettetett, hogy elhatároztam, hogy ezért hálás leszek. Mihelyt idehurcolkodnak, adok magának egy szép kővér malacot!

Zugott az „éljen!”, majd fölállott a sajtó egyik szerény munkása, egyik ismeretlen nagyság s a de-

rék szinigazgatóra merész pohárköszöntőt mondott ilyenforma befejezéssel:

— Örökítsük meg ezt a történelmi nevezetességi pillanatot, mert innen kezdődik a magyar szinészet boldogabb korszaka, melyben a szinészeknél is lesz — disznótor.

Természetes, hogy ezután nagyokat ittak a medve bőrére, azaz a disznó husára.

— **Humberték pöre** Párisból jelenti a táviró: A nacionalista lapok abból az alkalomból, hogy *Cattani* bankárnak *Humberték* elleni pörében ezek tegnap súlyos gyanúsításokkal illeték *Vallé* igazságügyminisztert, hevesen támadják a minisztert, egyik-másik azt mondja, hogy *Vallé*nek azt kellene kívánnia, hogy még ma a rendőrbíróság elé idézzék tanunak és szembe-sítsék *Humberték*kel. Ha ezt nem teszi meg, több ellenzéki képviselő még ma interpellációt fog benyújtani ebben az ügyben.

— **Gyujtogatók a megyében.** A ternojai járásban nem tartoznak a ritkaságok közé a kisebb-nagyobb tüzesetek, melyeknek keletkezése többnyire gyujtogatásból ered. A minap özv. *Szacsny* Bélané *kavnai* birtokos gépházát gyujtották fel, mely a benne elhelyezve volt cséplőgéppel együtt teljesen megsemmisült. Ugyancsak a napokban gyujtották fel *Mladin* György sillingyiai lakos, volt körjegyző szőlőjének présházát, mely szintén berendezéseivel együtt leégett. A hivatalos becslés szerint az első esetben 5600 korona, az utóbbinál 1200 korona érték lett a lángok martalékává. Mindkét esetben a leégett épületek és tárgyak biztosítva voltak. Ugy hírlik, hogy egy notórius gyujtogató működik e vidéken, kielét azonban a csendőröknek ez ideig még kinyomozni nem sikerült.

— **Váltóhamisító tanító.** A temesvári kir. törvényszék *Bizub* Béla 26 éves temes-moraviai tanító ellen, a ki időközben megszökött, körözölevelet bocsájtot ki. *Bizub*nak az a bűne, hogy egy 450 koronás váltót *Longhe* József, *Langer* Ignác és *Ivanov* Demeter nevét hamisította és a váltót a tanító-takarékpénztárnál értékesítette.

— **Kossak József** cs. és kir. udvari fényképész műterméből ismét néhány igen sikerült és szép kivitelű kép látható a Főút mentén lévő nagyobb üzletek kirakataiban. A képek időszerűek is, amennyiben *Mayone* Vincenzo vívómestert ábrázolják különböző vívó pózokban, aki tudvalevőleg vasárnap tartja akadémikus mérkőzését. Találunk néhány ketős képet is, legfiatalabb növendékével, a hat éves *Kremer* Elzácskával, akinek ügyes mozdulatai a képeken is feltűnnek. Igen esinos a képek izléses elhelyezése is.

— **Baleset a vaggongyárban.** Súlyos baleset érte ma *Japori* Károly munkást a vaggongyárban. Munka közben a gőzkalapács a jobb kezére zuhant, s annak fejét teljesen *összevázta*. A vizsgálat megejtésére kiment a gyárba *Stengl* Andor ipafelügyelő, *Herling* Gyula városi mérnök és *Rimandóczy* Zsigmond rendőrszt, kik megállapították, hogy a szerencsétlenséget a munkás saját vigyázatlansága okozta.

— **Igen szép női fehérneműek láthatók** ez idő szerint *Porter* Vilmos Nagy Aruházának kirakataiban, a *Szabadságtéren*. A tiszteit höggyközönség figyelmét felhívjuk ezen körülményre s tesszük ezt annál szívesebben, mivel ezen női fehérneműek nemcsak szép és tiszta munka által tűnnek ki, hanem megbízható jó minőség által is. Öröndetes tény, hogy az áruház most teljes figyelmet szentel ezen cikkeknél is, miáltal még nagyobb számot tarthat a közönség érdeklődésére. Legújabb küldeményei az áruházban: az említett fehérneműek, továbbá egy fél vagon porcellán és majolika áru, keztyűk, harisnyák, batiszt, siffon- és vászon-zsebkendők, 150 darab gyermekkosci és végül egy küldemény férfi- és női lakkcipők.

— **Dentolin fog-crème** a legkedveltebb fogszépsítő. 1 tubus 50 fill. Vojtek és Weiszna, Aradon.

— **Adományok.** Az aradi első takarékpénztár az Aradi polgári jótékony egyletnek száz koronát adományozott, mely adományért hálás köszönetet mond *Urbán* Ivánné egyleti fővédőasszony. Az aradi fűszerkereskedők az Aradi polgári jótékony egyletnek huszonöt koronát adományoztak, mely adományért hálás köszönetet mond *Sarlot* Domokos egyesületi elnök.

— **T. üzletfeleink** szíves tudomására hozzuk, hogy *Révész* Nándor könyv- és papirkereskedő urat (Szabadság tér 20. szám. Telefon 265. sz.) képviselőséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

Ludovika Antónia hercegnő.

(A szász trónörökösné sorsa.)

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Drezda, február 12.

A bíróság zárt tárgyalás után — mint már jelentettük — hat órai tanácskozás eredményeképpen tegnap délután öt órakor hirdette ki az elválást kimondó ítéletét.

Csodálatos, hogy micsoda óriási hatással volt ez a népre. Mindenki feszült figyelemmel várta az eredményt. Azt nem hitte senki sem, hogy a trónörökösnek igazat adnak, hiszen mindenki elítéli tettét, de a legtöbb ember azt várta, hogy a tárgyalást nem fejezik be, hanem elhalasztják addig, amíg a dolgot valahogyan elrendezik, különösen mostan, hogy a trónörökös az expialás útjára lépett.

A nép nagyon kedvetlenül fogadta a hírt az elválásról és először nem is akarta elhinni, csak amikor a lapokban megjelent, akkor hittek el.

A rendőrség látva a hangulatot, készenléttbe állt, hogy esetleges tüntetéseknek elejét vegyék. Kiseb csoportulásokon kívül azonban nem volt sehol sem rendezavarás.

Drezda, február 12.

A trónörökösnek éppen akkor adták tudtára az elválás híret, a midőn az a királynál volt. A trónörökös hidegen fogadta és nem szólt semmit sem.

Genf, február 12.

Lachenal állítólag kijelentette újságírók előtt, hogy intőzkedés történt, hogy *Giron* ne engedjék a főhercegnőhöz, ha esetleg oda akarna menni és meglátogatni akarná őt. A *La Mat-terre* főorvosa és igazgatója különben sem engedné meg ezt, mert nem akarja kockáztatni megkezdett és a főhercegnőre már pár nap alatt is jótékony hatású kuráját.

Giron megjelenése a főhercegnőre feltétlenül nagyon kellemetlen hatású volna és kedélyállapotát bizonyosan zavarná, ami a gyenge idegzetű asszonyra válságos hatású volna. Ezért nem mondták még meg neki a Genfben és a *La Mat-terre*ben már tegnap este 7 órakor a lapok külön kiadása által általánosan tudott elválási hírt sem. Attól tartanak, hogy *Lujza* főhercegnőre ez a hír nagyon káros befolyással lesz.

A hiszterikus asszonyok esodálatos hiszékenységével és a biedelem szinte átmenet nélküli változtatásával a szerencsétlen nő — írja egy tekintélyes genfi újság — gyermeke megbetegedése óta abban a hitben volt, hogy férje megbocsát neki.

Az igaz, hogy erre neki némi alapul szolgált *Lachenal*nak és *Zehm*ének a szász udvarnál megkezdett tárgyalása, a melyről a két ügyvéd kedvezőbb képeket festett előtte, mint ahogy tényleg az ügy állott. Persze főként azért, hogy megvigasztalják és megnyugtassák. *E hit hatása alatt szakított Gironnal, ment a gyógyintézetbe és vonta vissza a válópárt.*

Genf, február 12.

A toszkáni nagyhercegnő leányának, *Lujza* főhercegnőnek levelet írt, a melyben *megelégedésének* ad kifejezést, hogy *Giron*nal szakított.

Genf, február 12.

Giron tegnap *Wölfling* Lipót társaságában *Montreaux*ból *Lausanne*ba érkezett s kérte a szanatórium igazgatóját, adjon neki engedélyt a hercegnő meglátogatására. Az igazgató hivatkozva a házrendre és a hercegnővel történt megállapodásra, kijelentette, hogy sem most, sem a jövőben nem teljesítheti *Giron* kérelmét. Erre *Giron* *Brüsszel*be utazott. A hercegnővel

nem közölték Giron ottlétét, nehogy fölizgassák.

Dreeza, február 12.

A szász házi miniszterium holnap kitörli az udvari anyakönyvből a trónörökös házasságát, s ezzel Lujzának a szász udvarhoz való minden viszonya megszűnt.

A trónörökös volt nejeének évi járadékot ad, mely azonban kegyadomány számba megy, s Lujzának vele szemben semmiféle követelés nincs.

Genf, február 12.

Lujza nyugodtan fogadta az elválasztás híreit. Kijelentette, hogy Gironat látni sem akarja. A neve ezentúl ez lesz: Ludovika Antonia, szül. toszkánai hercegné.

TÖRVÉNYKEZÉS.

Esküdtzéki tárgyalások.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 12.

Az aradi esküdtzéki főtárgyalására kirendelt elnök, Fábrián Lajos dr. ítélőtáblai bíró február hó 16-ára tűzte ki az esküdtzéki ciklus kezdetét.

Eddig hét bűnügy van tárgyalásra kitűzve, melyekben esküdtbírósg fog itélkezni.

A legérdekesebb ügy kétség kívül az, melyben Weisz György és három társa fölött mond ítéletet az esküdtbírósg. Ezek négyen voltak ugyanis azok, kik Lele István morodai jegyzőt, mikor kocsiján hazafelé tartott, utközben megtámadták és megölték.

Az esküdtzéki tárgyalásokat a következő napokra tűzték ki:

Február 16-án: gyújtogató büntette miatt vádolt Belán Nikola bokszei lakost.

Február 17-én: gyilkosság büntettének kísérlete miatt vádolt Kirilla Mitru székudvari lakos.

Február 20-án: szándékos emberölés büntette miatt vádolt Morár Ilia kurtakéri lakos.

Február 23-án: szándékos emberölés kísérlete miatt vádolt Vale Lika kerülősi lakos.

Február 25-én: szándékos emberölés büntette miatt vádolt Weisz György és három társa.

Február 27-én: halált okozott súlyos testi sértés miatt vádolt Juhász István és

Február 28-án: szándékos emberölés miatt vádolt Kautzky István.

A napokban ezt a sort még néhány ügygel megbővítik.

KÜZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

— Fizetésektelenségek. A bécsi Creditoren-Verein a következő fizetésektelenségekről tesz jelentést: Kovács J. Lipót, Esztergom. — Hahn Hugó, Örkény. — Lów Dezső, Szabadka. — Frank Armin, Marosvásárhely. — Majoros Pál, Abauj-Szánó. — Schadu Károly, Weitersfeld.

Budapesti árú- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, február 12.

Déltőzsde. Buzakinálát mérsékelt, vételkedv gyöngye. Lanyha irányzat mellett 15,000 métermázsza kerüli forgalomba, 5 fillérrel olcsóbb áron. Egyéb gabonaneműek olcsóbbak Időjárás esős.

Estitőzsde. Berlin 1, páris 10-el olcsóbb.

Zárulat 12 órakor:

Buza 1903. áprillisa	7.48—7.49
Buza októberre	7.55—7.56
Roza 1903. áprillisa	6.57—6.58
Zab 1903. áprillisa	6.02—6.04
Tengeri 1903. májusra	6.05—6.06
Tengeri júliusra	6.14—6.15
Repce augusztusra	11.70—11.80

Zárulat 5 órakor:

Buza 1903. áprillisa	7.48—7.49
Buza októberre	7.53—7.54
Roza 1903. áprillisa	6.58—6.59
Zab 1903. áprillisa	6.02—6.03
Tengeri 1903. májusra	6.01—6.02
Tengeri júliusra	6.08—6.09
Repce augusztusra	

Zárulat 5 órakor:

Osztrák hitelrészvény	694.50
Magyar hitelrészvény	748.25
Leszámtolóbank részvény	456.—
Rima-Murányi vasmű részvény	489.50
Osztrák-magyar államvasuti részvény	695.—
Közuti vasut	626.50
Városi villamos vasut részvény	321.—

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem

— Február 12. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felüli súlyban 122—4 fillérig, öreg közép páronként 300—400 kilogramm súlyban — fillérig, fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felüli súlyban 126—8 fillérig, fiatal közép páronként 251—320 kilogramm súlyban 125—6 fillérig, fiatal könnyű páronként 250 kilogramm terjedő súlyban 124—5 fillérig.

Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogrammon felüli súlyban 123—5 fillérig, közép páronként 240—260 kilogramm súlyban 122—3 fillérig, könnyű páronként 240 kilogramm terjedő súlyban 121—2 fillérig.

Sertésleltétel. Február 9. napján volt készlet 20,849 darab, február 10. napján főlhajtott — darab, február 10. napján elszállított 343 darab, február 11. napján maradt készlet 20,506 darab. Uzlet: Szilárd.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti árú- és értéktőzsde.

Budapest, február 12.

Magyar aranyjáradék 4%	121.25
Magyar koronajáradék 4%	99.60
Magyar arany 4 1/2%	93.80
Magyar ezüst 4 1/2%	—
Magyar keleti vasut	—
Magyar földtehermentesítési kötvény	99.75
Magyar italmegváltási kötvény	—
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	99.50
Magyar nyereménysorsjegy kölcsön	201.50
Fizesszabályozási és szegedi kölcsön	160.—
Osztrák papírjáradék	100.75
Osztrák járadék ezüst	100.75
Osztrák járadék arany	121.—
Koronajáradék	101.50
1860-iki államsorsjegyek	156.50
Osztrák-magyar bankrészvény	1590.—
Magyar hitelbankrészvény	748.—
Osztrák hitelbankrészvény	694.—
Osztrák-magyar államvasut	694.50
10 frankos arany (Napoleonador)	19.07
Német birodalmi márka	117.10
London	239.95
Páris	95.42
20 márkás arany	—

REGÉNY-CSARNOK.

A távollevő.

— Francia regény. —

Írta: Montégut Maurice.

[39]

(Folytatás.)

Lassan, óvatosan, mint valami gonosztevő hágott át a falon s ott volt Chantrier asszony kertjében. Most a ház felé sietett; tudta, hogy merre vannak a bejárók, az a szoba, amelyből a világosság kiszüremlett, a Renée szobája az alacsony első emeleten volt, a cseléd a második emeleten aludt, amelyre már csak a padlás következett.

A tagbaszakadt, tenyeres talpas leány bizonyára az egész éjszakát átalussza, anélkül, hogy felbredne, tíz órát hortyog egyfolytában, mozdulatlanul. Csak hogy a kapu bizonyára be van zárva. Gábor hirtelen megállt s egy facsoport mögé rejtőzködött.

Az ablakban Renée jelent meg, mint valami szellem, bőjuju, fehér éjjeli pongyolában odatámaszkodott az ablakdeszkára s belebámult a sötétségbe; Gábor abban a biztos meggyőződésben, hogy a leány ő utána vágyakozik, egész halkan kiáltott, de azért rejtőzve maradt. Nézte, hogy a leány alakja, mint valami fekete kép, hogy válik el a szoba világosságától. A fehér, már éjszakára fésült haja vörösen ezüstös fényt vert vissza, a sötétben eltűnő arca nem volt látható, de izgatottságát árulta a szeme, amely majd az égre emelkedett, majd pedig nyugtalanul, figyelmesen, kémielve siklott végig a földön.

Igy állott egy ideig lehajtott homlokkal, amely a fájdalma súlyától volt nehéz.

Ezen az estén Renée szívét is bánkódás töltötte el; rá gondolt rommá omlott ifjúságára, az elveszett órákra, az örömeire, amelyekről a büszkesége semmit sem akart tudni; mert hiszen az egész talán csak büszkeség volt? Ott, ahol hajdan első volt, most nem akart

második lenni. Ez talán csak hiúság volt. Szerette Gábort? Szenvedélyesen, épp úgy, mint élete semmivé lett tavaszának első napjaiban. Azonkívül pedig Lucienne — kétséget sem szenved, hogy minden sejtélem nélkül — kegyetlenül feltépte még friss sebeit. Hiszen elvégre ő is csak nő volt, gyarlónak teremtve; micsoda jövődő jutalomra számíthatott, hogy olyan szigorú hidegséggel fegyverezte fel magát? Semmiféle, sem most, sem később; ez volt az ő sorsa ebben az életben... Teát mindig csak áldozat lesz, mindig veri a sors, anélkül, hogy megérdemelné, anélkül, hogy csak tudná is miért? Pedig oly boldogság volna új életre támadni, halála előtt, ha csak egy pillanatra is örvendeni, élvezni.

Azt hitte, egyedül van, csak a sötét éjszaka tanuja merengéseinek. Kiterjesztette szép mezitelen két karját a levegőbe, utolsó reményei után, az örökös álomképek felé s szenvedélyesen suttozta:

— Gábor, az egész életemet odaadom az első csókért, Gábor!

S Gábor meghallotta; nem az érzékei csálódása volt, Renée őt hívta; előrohant, de a leány már visszalépett az ablaktól s behuzta az egyik táblát, úgy, hogy csak a másik maradt nyitva.

Gábor magánkívül rohant a ház felé, egy fa mellett megbotlott valamibe s észrevette a kertész létráját. Az örömtől csaknem hangosan felkiáltott. Megragadta a létrát s odatámasztotta a falhoz; most már kész volt a hid közte s Renée között, s nyitva volt az út, szabad a bejárás. Egy pillanatra eszébe jutott, hogy a dolog regénybevaló és nevetséges. De aztán mégis csak lassan, nehéz lábbal, haladt fel a létrán. Mikor a tizenötödik fokra ért, benézett a szobába.

Ott állt előtte Renée, aki éppen a hosszú pongyoláját vetette le magáról; egy pillanatig így állott ott, fejét hátraszegve, lehunyt szemmel, a kimondhatatlan gyász s határtalan elhagyatottság érzé ének kifejezésével az arcán.

Lecsüggő karja még tartotta a szövetet, a mely bő ráncokban ömlött el a térdén, úgy, hogy Renée olyan volt, mint valami értanú, a ki egy felhőn emelkedik föl az égbe.

Gábor nem volt képes tovább tartózkodni, felszakította az ablakot s beugrott a szobába.

A leány először ijedten s meglepetve dőbent vissza, mint ahogy egyáltalán minden hirtelen jeleknél történt volna.

Gábor feléje lépett, anélkül, hogy egy szót is szolt volna. Még mindig ellenállástól félt?

Nem! Renée némán tárta ki eléje a karját.

(Folytatása következik.)

Szives tudomására

hozom, hogy könyv-, zenemű- és papirkereskedésemet

1903. május 1-jétől

a Minorita-palota Andrássy-tér felőli oldalára helyezem át.

Az átköltözés

megkönnyítése céljából elhatároztam, hogy

az összes raktáron lévő áruimat mélyen leszállított áron árusítom el.

Révész Nándor,

könyv-, zenemű- és papirkereskedése

jelenleg

267

Arad, Szabadság-tér 20. sz. Telefon 265.

Vasuti közlekedés.

— Érvényes 1902. évi október hó 1-től. —

ARADROL		ARADRA	
Budapest felé indul:		Budapest felől érkezik:	
Nagyváradra reggel	5.10	Személyvonat reggel	6.05
Gyorsvonat reggel	9.18	Személysz. tv. reggel	9.10
Személyvonat d. e.	11.20	Gyorsvonat délelőtt	11.51
Személysz. tv. d. u.	4.45	Személyvonat d. u.	3.32
Gyorsvonat délután	4.21	Gyorsvonat este	7.11
Személyvonat este	9.35	Szm. Szoinokról este	9.—
Erdély felé:		Erdély felől:	
Személyvonat reggel	6.35	Soborsinról reggel	6.59
Gyorsvonat délután	12.11	Személyvonat d. e.	10.50
Soborsinról délután	2.04	Radnáról délután	2.36
Személyvonat d. u.	4.07	Gyorsvonat délután	4.06
Radnára délután	7.23	Személyvonat este	8.57
Temesvár felé:		Temesvár felől:	
Személyvonat reggel	6.15	Vegyesvonat d. e.	10.43
Személyvonat d. e.	11.56	Személyvonat d. u.	3.44
Vegyesvonat délután	5.—	Személyvonat éjjel	10.59
Szeged felé:		Szeged felől:	
Vegyesvonat reggel	7.10	Személyvonat reggel	8.35
Személyvonat d. u.	4.11	Vegyesvonat este	7.06
Brád felé:		Brád felől:	
Személyvonat reggel	6.25	Gurahonczról szm. r.	8.03
Vegyesvonat d. u.	12.06	Vegyesvonat d. e.	11.—
Gurahonczig szm. du.	4.30	Személyvonat este	6.56

Nemzeti színház.

Bérlet 131. sz. Páratlan.

Pénteken, 1903. évi február hó 13-án

A szerencse.

Vigjáték 4 felvonásban. Irta: Capus Alfréd. Fordította: Balint Dezső.

SZEMÉLYEK:

Julien Breard	Ternyei L.	Genieve	Szabó Irma.
Charlotte	Gazdi A.	Chauterau	Győre Alajos.
Josephine	Szilassy J.	Simon Baudin	Daróczy Ilka.
Clemence	Garái Ilonka.	Sigismonde	Gezon Béla.
Louise	Gööz Aranka.	Pousier	Tukorai L.
Tourneur	Zilahy Gyula.	Inas	Réthy István.

Kazdeta este 7 és fél órakor.

NAPIREND.

Február 13. Péntek Róm. kath. naptár: Riez. Katalin. — Protestáns naptár: Riez. Katalin. — Görög-keleti naptár (januar 31.): Oziriák és János. — A nap két 6 óra 54 perckor, nyugszik 5 óra 2 perckor.

Kölesy-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11 $\frac{1}{2}$ —12 $\frac{1}{2}$ óráig; kedden, csütörtökön és pénteken délután 1 $\frac{1}{2}$ —2 $\frac{1}{2}$ óráig; vasárnap és ünnepnapokon zárva. Helyiség: Erekye-muzeum helyisége melletti állóterem

Időjárás. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra küldött táviratát szerint a mai napra a következő időjárás várható: Enyhe, szeles, sok helyütt csapadék.

NYILTÉR.*

Limbeck János

első magy. kir. szab. érckoporsó-pyára és temetésrendező intézetéből.

Uzv. Dr. Szárnyassy Béláné szül. Hruzek Kelemenin, mint neje, ifj. Dr. Szárnyassy Béla és Emmike, mint gyermekei és Hruzek Béla, mint após, úgy saját, valamint az összes rokonság nevében fájda lomtól megtört szívvel jelentik, a szeretett hitves, apa, illetve vő

Dr. SZÁRNYASSY BÉLA,

vármegyei járási és t. főorvos, Temes megye törvényhatósági-bizottsági tag és az Uj-Arad és Vidéke népbank igazgatójának,

folyó évi február hó 12-én, déli fél 12 órakor, életének 52 ik évében, rövid szenvedés után történt jobblétre szenderült.

A megboldogult hülttetemei folyó évi február hó 14-én, délután 3 órakor fog-nak a gyászházból (Uj Arad, fő utca 9.) az ev. református egyház szertartásai szerint az uj aradi r. k. sírkertbe örök nyugalomra kísértetni.

Uj Arad, 1903 évi február hó 12-én.

Béke hamvaira!

Borbás Lajos,

szobafestő és mázó,

Arad, Weitzer János (volt Templom-utca 12.)

Ajánlja magát a nagyérdemű helybeli és vidéki közönség figyelmébe mindennemű szobafestő és mázó munkák elkészítésére, u. m.: ereszt és fényezést a legegyszerűbbtől a legdíszesebb kivitelig jutányos árák mellett.

Szolid, pontos és lelkiismeretes munkák előállításáról a t. háztulajdonos és lakásbérlők biztositatnak. 358

Telefon 162. sz.

Ajánlok kitünő minőségű szagtalan

fűtő kőszent,
darabos

légszesz pirszenet (koks)

kétszer mosott, valódi porosz

kovács kőszent,
rostált darabos

bükkfa szent,

50 kilós ólmozott zsákokban, házhoz szállitva, legjutányosabb árák mellett.

Reusz Mór,

Arad, Boros Beni-tér 12. 103

A rendelmenyek szállitása szigorú ellenőrzés mellett történik és a helyes súlyért jótállást vállalok.

S z e s z ü z l e t.

— Február 12. —

Mai jegyzésünk: Készárú nagyban nyere szesz 115 korona, kcsinyben 117 korona; finomított szesz nagyban 130 korona, kcsinyben 120 korona hordó nélkül, per 100 liter 8. beleértve 70 korona fogyasztási adót. Szállított mosók 12:30—13:— korona mmásánként.

TARY BÉLA

kocsigyártó és fényező

Arad, Boros Beni-tér 10. szám.

Készit mindennemű kocsikat a legújabb minták szerint. Ugyszintén javításokat a legjutányosabb árák mellett.

Kész kocsik nagy választékban kaphatók.

Ócska kocsik előnyös feltételek mellett becserejtetnek.

Vidéki megrendelések legpontosabban eszközöltetnek. 371

Zálogcédulákat,

tört aranyat, ezüstöt és ékszer-tárgyakat készpénz fizetés mellett a legmagasabb árban vesz

DEUTSCH IZIDOR

óras és ékszerész

ARAD, TEMPLOM-UTCZA

Minorita-palota.

Alkalmi vételek folytán legolcsóbb bevásárlási forrás!

Arad legnagyobb

óra és ékszer-raktára.

TELEFON 438.

Nincs többé hajhullás!!

nincs korpásodás!!

A Dr. Kaposy tanár-féle **Hajelixir** az egyedül álló legjobb fejcosmeucum.

A fejbőr tisztítására, különösen pedig a korpaképződés, az általa okozott fejbőrviszketegség és hajhullás megakadályozására kiváló készítmény. Egy üveg egy pár hónapra elegendő, ára 1 frt.

Biztos hatású, fagyás elleni szer a HAJÓS-féle

Fagybalzsam.

Egy párszori ecsetelés után meglepő eredmény érhető el.

Megakadályozza a felhólyagzást és kisebesedést, azonnal megszünteti a fagyás által keletkezett viszketést. Egy üvegnek ára 35 kr.

Ezrekre menő hálairattal elismert egyetlen és kitünő hatású

tyukszemirtó-szer

a Hajós-féle

ANA GALLIN.

Tyukszem, szemölcs és mindenféle bőrkeményedést biztosan és gyökeresen eltávolít. **Ára egy üvegnek 70 fillér.**

Dus raktára az összes létező kötszereknek. Watták, polyák gázek stb a legolcsóbb árakban! Angol és francia illatszerek nagy raktára. 1 Deka (10 gramm) finom parfüm 25 kr.

A fenti szerek kaphatók 126

Hajós Árpád

gyógyszertárában

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.

Magy kir államv. üzletv Szeged.

1969—1908. I. sz.

Pályázati hirdetemény.

A magyar kir. államvasutak szegedi üzletvezetőségének 1908. év márczius havától ugyanazon év augusztus hó végeig szállitandó 10000 drb. 1.60 m. hosszú lehetőleg száraz III. rangu tölgytalpfára van szüksége, a melyek szállitására nyilvános pályázatot hirdet.

A részletes feltételeket tartalmazó „Ajánlati-felhívás“ valamennyi államvasuti üzletvezetőségénél megtekinthető s alulírott üzletvezetőségénél díjtalanul megszerezhető.

Ajánlattevők kötelesek az ajánlott talpfa értékének 5%-át mint bánatpénzt készpénzben, vagy állami tetétre alkalmas értékpapirokban 1908. évi február hó 20-án déli 12 óráig alulírott üzletvezetőség gyűjtőpénztárába letenni.

Az ivenkint egy koronás magy. okmánybéllyel ellátott ajánlat lepecsételve és ezen külczimmel: „Ajánlat III-ad rangu talpfák szállitása iránt 1969—1908. számhoz“ folyó évi február hó 21-ik napjának déli 12 órájáig a szegedi üzletvezetőség I. általános osztályánál benyújtandó, illetve oda posta útján beküldendő.

Szeged, 1903. évi január hóban.

Az üzletvezetőség.

(Utányomás nem díjazatik.)

APRÓ HIRDETÉSEK.

Tudakozódnál kérjük a hirdetés alatt levő számokra hivatkozni.

As apró hirdetések előre fizetendőek.

Felvilágosításokat teljesen ingyen ad és hirdetések felvételét a kiadóhivatal: József főherceg-ut 22. szám.

—••• Telefon szám: 151. —•••

Ezen rovatban minden szó egyszeri beiktatásának ára 4 fillér, vastagabb betűből 8 fillér. — Cseledek kereső vagy cseledek ajánkozó apró hirdetés 20 szóig 50 fillér, minden további szó 4 fillér. — Hirdetési levelezőlapok 50—60 fillérért és 1 koronáért kaphatók lapunk elárulító helyein.

Tizenkét év óta

fenálló fűszer és vaskereskedés más vállalat miatt eladó. Átvételhez 2000 korona szükségeltetik. Bővebbet ifj. Weisz Móránál, Boros Béni-tér 2. 384

Egy zongora eladó,

elköltözés végett, jutányos áron. Varjassy-utca 9. 439

Sarok utcai helyiség

üzletnek, műhelynek alkalmas, lakással együtt kiadó. — Bővebbet Aranykéz-utca 20. szám alatt az udvarban.

Brunner C. üzlethelyisége

május hó 1-től kiadó. Bővebbet Lengyel Testvéreknél, Szabadságtér 21. sz. 403

Acetilen apparatus

jó karban, eladó. — Jó erkölcsű fiú fűszerüzletben tanulóul felvétetik. Ifj. Kovács József, Oroszháza. 415

Kerések

e hó 2-ik felében Andrassy-tér 20. sz. alatt megnyitandó női divat (massasód) üzlethez ügyes kizilányt, mamzell: és tanuló lányokat. Ajánlatokat e hó 19 én kérem. Löwenberg S. 440

Volt számvivő őrmester,

nős, gyermektelen bármily á lást elfogad. Varjassy-utca 9. 438

Egy szépen butorozott

tágas szobát, esetleg két kisebb szobát rögtön bére vennék. Ajánlatokat „Sürgős“ jelige alatt a gáji postához küldendők. 441

Wolster Izsó

uri szabó

Aradon, Szent Pál-utca 3. sz.

(szemben az Erdélyi kávéházzal.)

Bivállal, bármilynemű uri öltönyök mérték szerinti elkészítését a legjobb dívat és pontos szabás szerint a legjutányosabb árák mellett.

Javításokat és átalakításokat olcsón eszközöl. 228

KUNTZLERNŐ

építési vállalkozó

Aradon, Kossuth-utca 18. sz.

Elvállal mindennemű nagyobb és kisebb ács és kőműves szakmába vágó új és javítási munkákat jutányos árban.

Két ház szállás-kerttel, 12 évig adómentes, Mihály-utca 103. sz. a. jutányos árban eladó. 337

Váradai János

Órás, Arad Hunyady ezelőtt Fekete kútya utca (a Hunyady kővéház-zal szemben.)

Elad, vesz és szakszerűen javít mindenféle órákat, végző e szakmába vágó műveleteket pontosan 2 évi jótállás mellett.

Raktáron tartok mindennemű arany- és ezüstöt. 261

Borszivattyúk

3 évi jótállással (ingyen javítás) árák 90 koronától feljebb.

Hozzávaló első minőségű gumi-csövek 3 koronától feljebb. Fejtőképesség óránként 3000 litertől feljebb.

Hönig Frigyes

harangöntőnél

Arad, Rákóczy-utca 28. sz.

Ugyanott

tüzi-fecskendők és kutak

valamint javítások elfogad-tatnak.

Chronometre mérés és átszerelés

KINTZLER ZOLTÁN

Andrassy-tér 20. Fischerné-féle ház.

Ajánlja

arany és ezüst ékszereit, safhauseni, chronometer és schweiczi óráit.

Bármilyen javításokat elfogad, és saját műhelyében elkészít. 321

Pontos és szolid kiszolgálás!

FIGYELEM!

Új szakiskola Aradon!

Blónyos feltételek mellett szakszerű oktatást nyújtok hölgyeknek és uraknak a legelterjedtebb Yost-féle írógép gyors és pontos kezeléséből a délutáni esetleg esti órákban.

Ugyancsak elvállalok mindennemű sokszorosítási munkát u. m. beadványok, körlevelek, czimirások stb. csinos kivitelét szerény díjazás mellett.

Teljesen jó karban levő használt írógépek kaphatók, nem különben más gyártmányukat a legkedvezőbb módozat mellett becserelek. 225

Tudakozódásokra közelebbi felvilágosítással készséggel szolgál 3—5 óráig.

VASS IMRE,

a Yost-írógép részv. társ. hivatalnok, Arad, Rákóczy-utca 30. — Telefon 455.

Órás és műszerész üzlet áthelyezés.

Van szerencsém a tisztelt megrendelőimet értesíteni, hogy a Templom-utczában létezett órás és műszerész üzletemet

Deák Ferencz-utca 39. szám alá, szembe a Vass-szállóval helyeztem át. 339

Tisztelettel

Ascher Ferencz,
órák és műszerész.

Vérpiros narancs

posta-kosár 3 koronáért bérmentesen kapható

Tamasdán Kornél

fűszer-, csemege és ásványvíz kereskedésében 295

Aradon, József főherceg-ut 12. sz.

Telefon 419. szám.

Neumann Antal

zongora készítő és hangoló ARADON.

Van szerencsém tisztelt rendelőimnek szíves tudomására adni, hogy zongora-készítő és hangszer iparomat

Deák Ferencz-utca 36. sz.

(Hirschmann-féle házba) helyeztem át, hol azt a mai igényeknek utjónnan rendeztem be. 241

Kereskedők és iparosok figyelmébe!

Ha jó tizta nyomásu

ruggyanta bélyegzőt

akar használni, úgy rendeljen csak is Tintner-féle gyártmányu ruggyanta bélyegzőt, képviselve Aradon

Gáspár Soma által

Szent Péter-tér 5. sz.

Muzslai Gyula

uri szabó

Uj-Aradon, Fő-ut 24. (Népbank-épület.)

Jutányos áron készít legújabb dívatú és remek szabásu

uri öltönyöket

hazai és angol szövetekből.

Levelezőlap általi megkeresésre hához jövők.

77—1908. g sz.

Árverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a Baross-parki kioszknak f. évi január hó 1-től 3 évre való bérbeadása iránt f. év február hó 23-án d. e. 10 órakor árverést tart.

Kikiáltási ár: 1600 kor. évi bér. Bánatpénzül leteendő a kikiáltási ár 10% a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árverésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtandók be s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1908. évi február hó 9-én tartott üléséből.

Kiadta:

Dr. Angel, s. k.
aljegyző.

Szép fogak!

csakis

DENTOLIN

fog creme

használatával által nyerhetők.

Egyszeri használat után mindenki megkedveli.
Egy tubus 50 fillér.

Legjobb bevásárlási helye mindennemű

illatszerek,
szappanok,
fogkefék,
fogporok,
fogpasztak,
szárvizek,
hölgyporok,
arczcremek,
arczvizek,
hajszeszkek,
szivacsoknak.

A legmegbízhatóbb minőségekben

mindennemű

ORVOS-SEBÉSZI

és

SZÜLÉSZETI

kötszerek.

LEGOLCSÓBB ÁRAKI

VOJTEK ÉS WEISZ

drogueria és parfumeria nagykereskedése ARADON. 57